

Noter kanunu lâyihası ve askerî ve mülkî tekaüd kanununun 65 nci maddesi hükmünün noterlerin vazifesine nihayet verme işinde de cari olup olmadığının tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Adliye encümeni mazbatası (1/800,3/115)

Askerî ve mülkî tekaüd kanununun 65 nci maddesi hükmünün noterlerin vazifesine nihayet verme işinde de cari olup olmadığının tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/115)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı: 6/4410

3 - XII - 1934

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1683 sayılı tekaüd kanununun 65 nci maddesi hükmünün noterlerin vazifesine nihayet verme işinde de cari olup olmadığının tefsiri hakkında Adliye vekilliklerinden yazılan 2 - XII - 1934 tarih ve 412/22 sayılı tezkerenin sureti Yüksek huzurlarına sunulmuştur.

İşin tefsir yolu ile bitirilmesine ve sonunun bildirilmesine müsaadelerini dilerim.

Başvekil

I. İnönü

Yüksek Başvekâlete

Noter kanununun 3 ncü maddesinde noterlerin yaş tahdidi hakkındaki kanun hükümlerine tâbi olduğu yazılı olmasına ve Üsküdar birinci noteri Ali Fuad beyin 65 yaşını bitirdiği sicillinden anlaşılmasına ve 1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüd kanununun 65 nci maddesi mucibince tekaüd hakkı başladığı tarihten itibaren yaptırılan yaş düzeltilmeleri muameleye müessir olamayacağına mebni 14 - 9 - 1933 tarihinde vazifesine nihayet verilmiş ve noterlikten önce memuriyeti mesbuk olmasından ötürü tekaüd muamelesi de yapılmış idi.

Noter Ali Fuad beyin yaşının düzeltilmesine dair 1932 yılında Üsküdar hukuk hâkimliğinden almış olduğu hükme nazaran 65 yaşını doldurmadığı cihetle noterlik vazifesine nihayet verilmesi doğru olmadığından bahsile Devlet şurasına açtığı dava üzerine davacının 65 yaşını doldurmadığı hüviyet cüzdanından anlaşılmasına ve tashih edilen yaşların nazarı itibara alınmaması munhasıran tekaüd hakkı başladığı tarihten itibaren yaşlarını tashih ettiren mülkî ve askerî memur ve zabıtlarla maaş bağlandıktan sonra bu tashihi yaptıran yetimlerin yaptıkları muamelelerde cari bir kaide olmasına göre nüfus cüzdanındaki yaşının tashihi tayin etmiş olması vesilesile noterlik vazifesine nihayet verilerek tekaüde sevki kanuna uygun olmadığına karar verilmiştir. Noter kanununun 3 ncü maddesinde noterlerin yaş tahdidi hakkındaki kanun hükümlerine tâbi olduğu mutlak surette yazılı bulunmuş ve 1683 sayılı tekaüd kanununun 65 nci maddesinde tekaüd hakkı başladıktan sonra yapılan düzeltilmesinin muameleye müessir olamayacağı açık olarak gösterilmiş ve bu suretle memurlar hakkındaki yaş tahdidine müteallik hükümlerin noterler hakkında da kayid ve şartsız olarak tasdikî lâzımeden bulunmuş olduğu halde yukarıda yazılı Devlet şurası deavi dairesinin işbu madde hükmü tekaüd hakkı başladığı tarihten itibaren yaşlarını tashih ettiren mülkî ve askerî memur ve

zabitlerde maaş bağlandıktan sonra bu tashihi yaptırın yetimlerin yaptıkları muamelelerde cari bir kaide olub tekaüd muamelesi olmayan noterlerin vazifelerine nihayet vermek işinde cari olamayacağı yolundaki kararın karşısında bundan böyle yaşını düzelttiren 65 yaşını bitirmiş noterler hakkında yapılacak muameleyi esas olmak üzere keyfiyetin tefsiren hal ettirilmesi zarureti hâsıl olmuştur.

Gereğinin yaptırılması arz olunur.

Adliye vekili

Noter kanunu lâyihası (1/800)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1516

4 - V - 1937

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Adliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 30 - IV - 1937 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Noter kanunu lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

I. İnönü

Mucib sebebler

Bin ikiyüz doksan beş tarihinde meriyete giren mukavelât muharrirliği nizamnamesi ammenin tanzim ve tevsik mercii olan bu müessesenin istifadeyi dar bir alanda bırakmış olmasından ötürü 1329 tarihli Noter kanunu muvakkati ve eklerle resmî senedlere ilâm mahiyet ve kuvveti ve noterlere menkul ve gayrimenkul malların tevdi ve teslim ve idaresi ve emanetleri saklamak salâhiyeti verilme ve noterler amme mutemedi ve ammenin esrarının tevdi yeri haline ifrağ olunmak suretile noksanlar bir dereceye kadar ikmal edilmiştir.

Eski hükümler merî olduğu sıralarda tedvin edilmiş ve o vakitki mevzuat ve ihtiyaçlara uygun bulunmuş olan halen merî bulunan noter kanunu 1926 yılında başarılan adli inkilâptan sonra yeni kanunî mevzuatımız ile bittabi ahenk ve insicam temin edememiş ve tatbikatta görülen ihtiyaçları da önleyememekte bulunmuş olmakla beraber yeni mevzuatın hangi hükümlerini kaldırmış ve hangileri merî bulunmuş olduğu hususunda bir hayli tereddütler vukua gelmekte bulunmuş olmasından Noter kanununun da yeni mevzuatımıza göre tekrar kaleme alınması zarureti günden güne artmıştır.

İsviçrenin nöşatel ve diğer kantonları kanunlarıyla Avusturya Noter kanunundan ve İstanbul noterleri tarafından tanzim olunan kanun lâyihasından istifade olunmak ve bilhassa yeni mevzuatımıza mütenazır olmak üzere tatbikatta görülen ihtiyaçlara göre işbu kanun lâyihası kaleme alınmıştır.

Tanzim ve tevsik işlerini gören noterlerin bu gün merî kanunda olduğu üzere harçtan dörtte bir almak ve gördüğü bazı işlerle ücret almak suretile serbest meslek erbabından olmak üzere bırakılmaları muvafık görülerek lâyiha bu esas dairesinde hazırlanmış ve meslek haline getirilen noterlerin ne gibi vasıfları haiz bulunmaları ve ne suretle yetiştirileceği ve tayinleri usul ve tarzı ve noterliklerin ne suret ve şartlar altında kurulacağı ve kaldırılacağı ve noterlerin asli vazifelerinden başka ne gibi işler görebileceği lâyihada gösterilmiştir.

Lâyihanın bab ve bölümlerinde kayid ve dosyaların tutulma ve işlerin görülmeye tarzı, tanzim, tasdik, tebliğ işleri, iş sahiblerinin ehliyet, şahid, muarraf ve tercümanlarda aranılması gerekli vasıfları ve dinleme usul ve şartları, noterlerin vazifesi, noter senedlerinin hüküm ve kuvveti ve

hangi hallerde noter senedi olmak vasıflarını kaybedeceği, inzibatî ceza ve mesuliyetleri ve yaptıkları yolsuz muameleler ilgililerin zararını intaç ettiği takdirde harç ve ücretten başka ayrıca sebep oldukları zararları tazmin edecekleri ve noter olmak vasıflarını kayb ettikleri takdirde muhakemeye ihtiyaç olmaksızın azlolunabilecekleri, ve noter yanında çalışacakların haiz olmaları lâzım gelen vasıflar hak ve borçları ve yaptıkları yolsuz muamelelerden rücu hakkı baki kalmak üzere noterlerin malen mesul olacakları gösterilmiş noter teşkilâtından istihdaf olunan gayenin elde edilebilmesi için noterlerin tecrübe görmüş hukuk fakülteleri mezunlarından mürekkebe olması gereklidir. Kanun lâyihasının tanziminde vazifelerini aidat ile gören noterliklere Hukuk fakültesi mezunlarının rağbetlerini celb ve mevcudların mesleklerine bağlılıklarını ve gayretlerini arttırmak ve meslekin ileride inkişafını hazırlamak için istikballerini temin edecek tedbirlerin göz önünde bulundurulması zarurî görülmüştür. Bu mülâhaza ile noterlerin verdikleri ve vazifelerinden ayrıldıklarında bir ilişkileri olmadığı takdirde kendilerine red ve iade edilecek olan teminat akçeleriyle yıllık varidatlarından münasib bir miktar meblâğın ve noterlere tevdi olunacak emanet paraların faizleri sermayesini teşkil etmek üzere Ankarada bir yardım sandığı kurulması ve bu sandığın ölüm halinde ailelerine veya tahdidisin ve malûliyet gibi sebeplerle vazifelerinden ayrılanlara münasib bir ikramiye verilmesi uygun bir tedbir telâkki olunmuştur ve bu sandığın teşkil ve idare suretleri ve yardım nisbetinin ayrıca bir nizamname ile tayin ve tesbiti ihtiyaca daha uygun görülmüştür ve lâyihada umumî esaslar gösterilmek suretile iktifa olunarak müteferri noktaların lâyiha kanuniyet kesbettikten sonra tatbik suretini gösterir nizamnamede gösterilmesi münasib görülmüştür.

Noter harç tarifesinin Adliye harç tarifesi kanununa bir fasıl olarak ilâvesi muvafık görülerek lâyiha bu suretle kaleme alınmıştır.

Noter harç tarifesinde halkın tanzim ve tevsika karşı rağbetini çoğaltmak maksadı istihdaf olunarak harçlar ziyadeleştirilmemiş ancak yeni mevzuatımıza göre konması gerekli harçlar konmuş ve tatbikatta bir çok müşküleri mucib olan hususlar tamamlanmış ve murakabeyi kolaylaştırmak ve Hazine hukukunun ziyana mahal bırakılmamak üzere harç pullarının dairede hıfzolunacak nüshaları üzerine yapıştırılması esası kabul edilmiştir.

Lâyihada maktu harçlar muntazam bir silsile altında ve bunların dışında kalanların nisbî harçlara bağlı olduğu gösterilmek suretile hem tatbik edeceklerin ve hem de iş sahiblerinin anlayabileceği surette sade bir şekilde kaleme alınmak esası gözetilmiştir.

Adiye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye encümeni

Esas No. 1/800, 3/115

Karar No. 44

10 - VI - 1938

Yüksek Reisliğe

Adliye vekilligince hazırlanıp Başvekâletin 4 - V - 1937 tarih ve 6/1516 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunularak Adliye encümenine havale edilen noter kanun lâyihası Adliye vekili ve Hukuk işleri umum müdür muavini huzurlarile tedkik ve mütalea olundu.

Esbabı mucibe lâyihasile, Adliye vekili tarafından verilen izahattan ihzar edilen lâyihanın 1926 tarihindenberi peyderpey tedvin edilen adli

mevzuatımızda kabul edilen asrî hukuk prensibleriyle ahenk ve insicamı temin maksadile İsviçre ve sair memleketler kanunlarında yapılan tedkikler üzerine memlekette müşahede edilen noksan ve ihtiyaçlar da göz önünde tutularak bu lâyihanın vücade getirildiği anlaşılmıştır.

Kanunî salâhiyetlerine göre ifa edecekleri hizmetler bakımından halkın güvenini haiz olmak

lâzımgelen noterlerin bu vazifelerinin ehemmiyetle mütenasib evsaf ve şeraiti haiz bulunmaları ve noterliğin bir meslek sayılarak bu işde tecrübeî zevatın yetiştirilmesi ve bu itibarla hal ve atıllarının temini esbabının derpiş olunması ve halkın selâmetle işlerini gördürmek ve haklarını korumak üzere tanzim edecekleri evrak ve senedatı tevsik ettirmek üzere emniyet ve kolaylık gösterilecek hükümler konması lüzumu aşkâr ve imparatorluk devrinde muvakkat bir kanun olarak neşredilib cüzi tadilâtla bu gün meri bulunan kanunun ihtiyaca yeter olmadığı derkâr bulunmakla bu mühim noktalar nazara alınarak hazırlanan lâyiha encümen-ce esas itibarile kabul edilmiştir.

Lâyiha havi olduğu hükümler itibarile umumî hükümlerden bâhis kısmından başka sekiz bab üzerine tasnif edilmiştir.

Umumî hükümler altı maddede her asliye mahkemesi kaza çevresinin bir veya bir kaç noterin bulunacağı ve noterlik dairelerinin kurulacağı yer gösterilmiş ve yabancı memleketlerde noterlik işlerinin konsolosluklarca yapılacağı tasrih kılınmış ve noterlerin ilim ve hayır müesseseleri azalıklarile kaza mercilerinden verilecek her hangi vazifeden başka hiç bir işle meşgul olmayacakları ve borsa oyunu ve ticaret işleriyle uğraşamayacakları ve başkalarına kefalet edemeyecekleri gibi bu işlerin noterlik vazifesile telif kabul etmeyen ve itimadı sarsılabilen meşgalelerden olmak mülâhazasıle kanunda açıkça gösterilmiştir.

Noterlerin tatil günlerinde iş yapamayacakları tabii olmakla beraber metinde işaret edildiği üzere vasiyetname tanzimi veya gecikmesinde zarar umulan akid ve işleri yapabilecekleri altmıç maddeye kaydolunmuş ve ancak zaruret ve müstaceliyet sebeplerinin tanzim veya tasdik olunacak evrakda gösterilmesi lüzumu işaret olunmakla bu hükmün yalnız yerinde tatbik edilmesi maksud olduğu tebarüz ettirilmiştir.

Lâyihanın yedinciden yirminciye kadar olan birinci babı noterlerin tayini usullerine mütedair hükümleri göstermektedir.

Hâkimlik, memur ve avukatlık gibi bütün mesleklerde aranılan vasıf ve şartlara mütenazır olan noterlik hakkındaki kayıdlere bir de itimad ve emniyeti ufak bir şübheye düşürebilecek hallerde sarîh olarak ilâveten işaret edilmiş ve beş sene hâkimlik, müddeiumumilik veya avukatlık

etmiş olmanın meşrut bulunması da noter olmak isteyenlerin hukukî bilgilerini tatbik sahasında tekemmül ettirmiş olmaları düşünöcesile konmuş isabetli bir kayiddir. Kanunun aradığı bu kayde göre açık noterliğe talib çıkmadığı takdirde diğer şartları haiz olanlar arasında imtihan yapılacağı ve imtihan mevzuunun neler olduğu ve taliblerin taaddüdü halinde aralarında musabaka yapılacağı ve bunlar arasında dil bilenlerin tercih olunacağı bu babın sıra ile maddelerinde tesbit olunmuştur.

Noter olacakların yıllık gayrisafi gelirlerinin yüzde onu nisbetinde para olarak teminat vermeleri de 16 ncı maddede gösterilmiş ve paradan başka teminatın kabul edilmemesi de bu para faizlerinin yardım sandığı geliri meyanında olmasından ileri gelmiştir.

(Gayrisafi gelirin) notere aid ücret ve beyiye ve diğer aidatın yekûnu olacağına maddede tasrih edilerek Devlete aid harçların gayrisafi gelir sayılması gibi bir telâkkiye mahal kalmaması mütaleası dermeyeran edilmiş ise de Devlete aid harçlarla noterin, geliri hiç bir suretle alâkalı olmayacağından ve maksadın böyle anlaşılmasına da imkân bulunmayacağından maddeye bir kayıt ilâvesine lüzum görülmemiştir.

Noterliğin de Devlet müesseselerinde bir âmme hizmeti olması itibarile noterlerin de memurlar gibi tekaüd muamelelerindeki yaş tahdidine tâbi olmaları tâbiî olub bu husus lâyihanın 18 nci maddesinde sarîh olarak yazılmıştır.

Bir noterin geliri daha fazla açık bir noterliğe terfi suretile tayin edilebileceğine dair 19 ncü madde noterliğin bir meslek sayılması maksadını temine yarayan bir hükümdür.

Lâyihanın 20 nci maddesinde vazifesinden ayrılacak noterlerin işlerinin ne suretle gördürüleceği ve bunlara vekâlet edeceklerin kimlerden olabileceği ve noterlik gelirinden vekillere verilecek para miktarı beyan olunmaktadır. Maddede vuzuhla gösterilen bu hüküm tatbikatta kolaylığı mucib ve işleri yüzüstü kalmasına mâni olmaktadır. Bir noterin hastalık ve mezuniyet ve her hangi bir mazeret sebeble işinden ayrılması halinde memurlarından birini mesuliyet uhdelerinde kalmak suretile tevkile salâhiyet veren maddenin son fıkrası bu sebeplerle vekâletin bir ayı geçmeyeceği ve gelecek olursa vekil intihabının mahallî Adliye-encümenlerince Adliye

memurlarından birinin seçilerek vazifenin ona gördürüleceği hükmünü ihtiva etmektedir ki, bununla mesuliyet uhdelerinde olmakla beraber noterlerin kendi memurlarına istedikleri gibi vekâlet vererek iş gördürmeleri men ve kendilerinin bizzat işleri başında bulunmaları temin edilmiş olmaktadır.

Lâyihanın ikinci babının birinci bölümü noterlerin tutacakları defter, dosya ve kayıtlardan bâhis bulunmaktadır.

Muamelenin intizamını temin için noterlere saklanmak üzere tevdi edilen şeylerin iyice korunması tedbirleri gösterilmekte ve murakabeyi kolaylaştırmak üzere her ay müddeiumumiğe gelen ve çıkan işlerin mahiyetini ve alman ücret ve harçların mikdarını gösteren cetveller vermek mecburiyeti maddelerde işaret edilmiş bulunmaktadır.

Ölüm veya vazifeden ayrılma ve dairenin ilgası gibi sebeplerle evrakın devir ve teslimi hususları da yine bu bölümün maddelerinde gösterilmiştir.

İkinci bölümde sekiz maddede tanzim, tasdik ve tebliğ işlerine aid ahkâm mevcuttur.

Noterlerce tanzim ve tasdik edilecek kâğıdların ancak alâkalılara örneklerinin verilebileceği yalnız mahkeme ve sorgu hâkimi kararile kâğıd ve defterlerin daireden dışarı çıkarılabileceği ve müddeiumumilerle adliye müfettişlerinin de murakabe salâhiyetleri dolayısıyla bu hakır haiz oldukları maddesinde beyan olunarak bu hükümlerle mahremiyet esası gözetilmiştir.

Başka dile çevrilecek kâğıdların noterler veya emniyet ettikleri kimseler tarafından yapılacağı da bu fasılda gösterilmiştir.

Tebliğat işlerinin hukuk usulü muhakemeleri kanunu hükümlerine göre yapılacağı ve buna müteferri hususların icrası tarzı 22 ve 23 ncü maddelerde tasrih kılınmıştır.

Bu babın üçüncü bölümünde noter dairesine gelenlerin ehliyeti ve tarafların rızalarını öğrenme ve alâkalılarla şahid ve muarriflerin dinlenmesi tarzlarına aid hükümler on maddede beyan olunmaktadır.

Noterlerde tanzim ve tasdik ettirilecek kâğıdların vüsukunu lâyikile temin için resen yaptırılacak sened ve sair kâğıdlarla hariçte tanzim edilip tasdik için getirilen kâğıdlarda beyan ve

ikrar sahibleriyle şahid ve muarriflerin ve lisan bilmeyenler hakkında tercümanın ne tarzda dinlenileceği ve bilhassa hüviyetlerinin tesbiti için ne gibi şartlar aranılacağı bu maddelerde sırasile vazırh olarak gösterilmektedir.

Yazı bilmeyenler hakkında ne yapılacağı da 38 nci maddede tesbit edilmiş ve bunların mühür, hususî işaretleri varsa bunları kullanmaları, olmadıği takdirde de sol ellerinin baş parmağı bastırılarak üzerlerine adları yazılmak ve noter tarafından ayrıca şerh verilerek tasdik ve imza olunması beyan edilmektedir.

Tanzim ve tasdik edilecek kâğıdları mümessil sıfatile yaptırılacaklar hakkında da bu sıfatları ispat edecek vesikalar aranmak suretile ehliyetlerinin tebeyyün ettirilmesi lüzumu 46 ncı maddede tasrih edilmiş ve böyle iş yaptırılanın vekil, vasi, kayyim, mümessil ve mirasçı gibi kimselerle hükmî şahsiyetleri temsil edenler olabileceğinden ehliyetin sübutu emrinde aranılacak vesikaların bu sıfatlara göre olması tabii olduğu ve hükmî şahsiyet mümessillerinin salâhiyet dereceleri anlaşılacak üzere şirket veya cemiyet statü ve nizamnamelerinin de tedkik olunması ve yapacakları hususu yapmağa izinli olduklarına dair olan vesikaları da göstermek mecburiyeti maddede sarıh olarak kaydolunmuştur.

Noterler ikrar şahidile muarriif ve tercümanın dinlenmesinde bir kayid ve şartla ve şartla bağılı olmayıp lüzum ve icaba göre bunların sözlerinin doğruluğu hakkında şahid, muarriif ve tercümana yemin verebilecekleri 42 nci maddede tesbit olunmuştur.

Noterlerin ehemmiyetli gördüğü ve lüzumunu takdir ettiği işlerde alâkalıların fotoğraflarının da kâğıdlara yapıştırılabileceği 43 ncü maddeye yazılmıştır.

Lâyihanın üçüncü babı iki bölümde noterlerin vazifelerile noter senedlerinin kanunî kuvvetlerini gösteren ahkâmdan bâhistir.

44 ncü maddede noterlerin yapacağı işler 14 bendde sayılarak gösterilmektedir. Bu işlerden piyango ve seçim gibi noterlerce tevsik edilmesi istenen bazı işler noterlik dairesinin dışında yapılacağı gibi ötekilerin de bu günkü mevzuata göre her halde noterlikçe tanzim ve tasdik lüzumlu olanlarla iş sahiblerinin kendi istekleriyle tanzim ve tasdik ettirecekleri işlerdir. Yine bu maddede alâkalıların isteği ile noterlerin veya kendilerine vekâlet edecek memurların, mahallerine giderek

daire haricinde de kâğıd tanzim ve tasdik edebilecekleri gösterilmiştir. Daire dışında yapılacak bu işler tatbikatta görülen ve ihtiyaç arzeden haller için tecviz edilmiş olub bu lâyihanın mahfuz bulundurmak istediği ehemmiyetli bir nokta; noterlikte istihdam edilen bütün memurların haricte kâğıd tanzim ve tasdik işlerini yapamayib ancak notere vekâlet etmek salâhiyetini haiz olanlara dışarıda iş gördürebileceği maddede sarahatle kayid ve ifade olunmuştur.

45 nci maddede vasiyetnamelerin tanzimi tarzı gösterilmektedir. Vasiyet ve ölüme bağlı tasarruflarda ölüm vukuunda noterlerin bu keyfiyeti salhiyetli sulh hâkimine haber vermek üzere tanzim edilmiş olanlarını ölümün tahakkukundan bunların tasdikten ve pulsuz örneklerini Cümhuriyet müddeiumumiliklerine verecekleri bu maddede gösterilmiştir.

Noterlere tevdi edilen emanetlerin saklanması ve geri verilmesi ve bir yere teslim edilmek meşrut ise oraya verilmesi usulleri 46 nci maddede ve Hükümetin teklif lâyihasının 52 nci maddesinde tavzih edilen şekilde gösterilmiştir.

Emanetlerin sahiblerinin sağlığında rızaları veya mahkeme kararı olmadan ve ölüm halinde de kanunî müstahakları tarafından vesika gösterilmedikçe emaneti veren kimsenin tesbit ettiği şartlara aykırı surette hiç kimseye verilemeyeceği lâyihanın 47 nci maddesinde noterlerin emin ve mahrem sıfatlarını tebarüz ettiren bir hüküm olarak tesbit edilmiştir.

Noterler tarafından resen yapılan evrak ve senedlerin sahteliği sabit oluncaya kadar makbul bir delil olduğu 48 nci maddede ve haricte yapılab noterlerce tasdik edilen kâğıdların sıhhat ve itibar bakımından kıymetleri yalnız imza ve tarihe münhasır bulunduğu ve münderecatına tesiri olmadığı 49 ncu maddede beyan olunmaktadır.

50 nci maddede borçlar kanununun akidlerin serbestisi hakkındaki hükümlerin mahfuziyeti kaydedilmektedir. Resen tanzim edilen kâğıdlarda noterlerce umumî hükümler nazara almakta ise de yalnız imzanın tasdik için getirilen kâğıdların münderecatına dikkat edilmek mecburiyeti olmadığı kanaatinde bulunan noterlere de tesadüf edilmiş olduğundan kanunların sarih olarak nehi veya emirlerine aykırı akdin ikrarını natik haricte yapılmış bir mukavelenin yalnız imzasının tasdik için noter dairelerine getirildiğinin

de bunun dahi tasdikının yapılmaması için maddeye bu yolda sarih hüküm ifade eden kayidler konmuştur.

Lâyihanın 51 nci maddesinde noterlerce bu kanun hükümlerine göre tanzim ve tasdik olunmayan kâğıdların resmî sayılamayacağı ve tasdik edilen her hangi bir kâğıdda bulunacak çıkıntılar ayrıca tasdik edilmemişse bunların da sahih addolunmayacağı tasrih olunmuştur.

Noter işlerinin murakabesi ve noterlerin mesuliyeti lâyihanın dördüncü babında beyan olunmaktadır.

Cümhuriyet müddeiumumileri noter üzerinde daimî teftişte bulunmakla vazifedar olub en az senede bir defa teftiş etmeleri 52 nci maddede gösterilmiştir.

Adliye müfettişlerinin ayrıca ve her zaman diğer adliye muamelelerinde olduğu gibi noter işlerini de teftiş edebilecekleri lâyihada kabul edilmiş esaslardandır.

53 ncü maddede teftişin ne gibi noktalar göz önünde tutularak yapılacağı dört bendde tadad ve beyan olunmaktadır. Bu noktalar: kanunda tutulması emrolunan defterlerin tarifât dairelerinde tutulub tutulmadığı ve istifa edilen harç, resim ve ücretlerin kanuna uygun olarak alınmış almadığı ve harç mukabilinde pul yapıştirilip yapıştirilmediği ve dosya ve defterlerin yıl tertibi üzerine tasnif edilerek intizamlı surette ve emniyeti koruyacak tarzda bulundurulub bulundurulmadığı ve nihayet kanunla tesbit edilen esasların iyi surette tatbiki için yapılması yine kanun iktizasından olan nizamname hükümlerine riayet edilib edilmediğine mütedairdir.

Teftişe müteallik hükümlerin tesbiti arasında C. Müddeiumumierinin teftişi müteakib verecekleri raporların Adliye vekâletine gönderilmesi ve teftiş veya bir lüzum üzerine yapılacak tahkik neticelerini havi raporlar için subut delili olabilecek yolsuz ve kanuna aykırı kâğıdların örnekleri raporlara iliştilirirse de mübrem bir ihtiyaç görülmedikçe bu kâğıdlarda isimleri geçen alâkalıların adlarının yazılmayacağı maddede açıkça beyan olunmaktadır ki murakabe ve teftiş vesilesile bile olsa noterlerce yapılacak işlerdeki mahremiyete ehemmiyetle riayet olunacağı bu madde hükmü ile tebarüz ettirilmiştir.

Dördüncü babın ikinci bölümünde noter hakkında tatbik edilecek inzibatî cezalardan bahs olunmaktadır.

İnzibatî cezaların tertibine Adliye vekâleti salâhiyetli olup bu cezanın verilmesini istilzam eden haller daimî mürakabe hakkını haiz olan Cümhuriyet müddeiumumilerinin yılda en az bir defa verecekleri rapordan veya adliye müfettişlerinin teftiş neticesindeki raporlarından yahud şikâyet veya her ne suretle olursa olsun istihbar üzerine yaptırılacak tahkik neticesinde kezalik verilecek raporlarla vekâlet keyfiyetten malûmat hâsıl ettikten sonra görülecek lüzum üzerine kanunda gösterilen ihtar, tevbih, bir seneyi geçmemek üzere muvakkaten meslekten çıkarma ve meslekten çıkarma cezalarının biri tatbik olunur. Bu cezalardan her hangi birinin tertibi, işin şüphesiz mahiyeti nazara alınarak vekâletçe takdir olunabileceğinden sıra ile bunların ne gibi filî ve hareketlere karşı verilmesi hakkında tadedî surette bir usul kabul olunmamıştır.

Cezanın tertibinin takdir üzerine mutlak bırakılması inzibat bakımından daha faideli olduğu ve bu cezaları istilzam eden hallerin tesbit olunarak kanunda sayılmasına imkân olamayacağı cihetle muvafık bulunduğu meydandadır.

İnzibatî cezanın tayininden evvel tahkik yapılmasına veya yapılan tahkikin incelenmesine lüzum görülürse bu sırada tahkik muamelesinin neticesine kadar noterin işten el çektirilebileceği lâyiha'nın 57 nci maddesinde, yerinde bir hüküm olarak dercedilmiştir.

Haklarında cezaî takibat yapılan noterlere ayrıca inzibatî ceza verilmesine cezaî takibin mâni teşkil etmeyeceği dahi 58 nci maddede gösterilmiştir.

İnzibatî cezaya maruz kalan noterlerin ihtar ve tevbihe karşı itiraz hakları olmayacağı ve bu cezalara aid Adliye vekâletinin kararının katğı olduğu 60 nci maddede tasrih kılınmıştır.

Muvakkat meslekten çıkarma ile meslekten çıkarma kararlarının mevzuatımız hükümlerine göre aleyhinde itiraz ve idarî dava açılmak yolile müracaatta bulunabileceği tabii olduğundan Encümen; umumî hükümlere göre muamele yapılabilecek bu cihet hakkında 60 nci maddeye başkaca bir kayid konmasına lüzum ve mahal görmemiştir.

Dördüncü babın üçüncü bölümünde noterlerin ifasından memnu oldukları hallerle hukukî

mesuliyetleri ve memnuiyet hilâfına hareketlerinden dolayı çarpıtılacakları cezalar tayin ve tasrih olunmaktadır.

Noterler için menedilen haller arasında kayde değer noktalar mahremiyeti koruma bakımından mevzu hükümle tanzim ve tasdik edecekleri senedlerin vüsukuna karşı bitarafılığı ihlâl edecek hallerden sayılabilecek noterin ikrar ve beyan sahibleriyle şahid ve muarriflerin kendi usul ve furu karı, koca ve maddesinde sayılan derecede yakını olmaması keyfiyetlerinin gösterilmesidir.

Noterlerin karabet dolayısıyla işlerini yapmaktan memnu oldukları kimselere aid muamelelerin diğer noter tarafından ve o yerde başka noter yoksa mahallî hukuk hâkimi tarafından tensib edilecek Adliye memurlarından birinin yapmasını 63 nci maddede tasrih edilmek suretile tahaddüs edebilecek güçlüğü halli çaresi de bu suretle düşünülmüştür. Noterlerin gerek kendileri ve gerekse istihdam ettikleri memurların hata ve noksanlarından doğacak zarara karşı malî mesuliyetleri bulunduğu 64 nci maddede açıkça gösterilmiştir.

Bu bölümün son maddesi olan 65 nci maddede karabet sebebiyle işlerini yapmaktan memnu olan kimselerin bu memnuiyete aykırı olarak kâğıdlarının tanzim ve tasdik ettikleri ve borsa oyunu, sarraflık ve ticaret işleriyle uğraşdıkları takdirde kendilerinin ağır para cezasile cezalandırılacakları ve bu cezalara asliye mahkemelerinin hükmedecekleri yazılmıştır.

Lâyiha'nın beşinci babı noterlerin yanlarında çalıştırılacak memur ve sair müstahdemler hakkında aranılan vasıf ve şartları ihtiva etmektedir.

Lâyhada mevzu hükümlere göre noterlerin çabuk ve düzgün işgörebilmeleri için lüzumu kadar kâtib ve müstahdem kullanmağa mecbur oldukları ve memurların memurun kanunundaki şartları haiz bulunmaları ve tebliğ memurule odacıların da on sekiz yaşını bitirmiş bulunmaları ve Türk olmaları ve işlerini yapabilecek malûmat ve ehliyeti haiz kimseler olması ve kâkimlikten, adliye memurluklarından ve avukatlıktan cezaî ve inzibatî kararlar çıkarılmış olanların noter dairelerinde istihdam olunamayacakları maddeler de yazılmıştır.

Noterlerin kendileri tarafından seçecekleri bu vasıf ve şartları haiz memur ve müstahdemlerin

hukukunu korumak için 70 nci maddede bazı hükümler konmuştur.

Hastalık ve sair mazeret sayılacak sebeblerle ve vazifesinden çıkarılacaklara o noter yanında çalıştığı hizmet senelerine göre bir nisbet dairesinde noterlerin ikramiye vermeleri mecburiyeti ve ölüm halinde de ailelerine bu had ve nisbet dairesinde ikramiye verilmesi ve bu yüzden doğacak ihtilâfların o yer hukuk mahkemesi tarafından hal ve fasl olunması bu hükümlerin başlıcalarındandır.

Noterlerin gördükleri vazifeye mukabil alacakları ücretler lâyihamın 6 ncı babında ve on maddede gösterilmiştir:

Bu ücretlerin başlıcası harç tarifesine göre tanzim, tasdik edilecek kâğıtlardan alacak harcı dörtte bir nisbetinde olmalıdır. Bundan başka sarfedecekleri harç pullarından % 15 ve damga pulları ile sair kıymetli evraktan kanun ve usullerine göre verilecek beyiyeler ve maddede mikdarları gösterilen tercüme ve yazı ücreti ve örnek harcı ve sairedir.

Daire dışında yapılacak işler için yol masrafından başka iş ve tatil günlerine göre alacak ücret ve gidilecek yerde bir saatten fazla işin devamı halinde zam suretile alınması lâzım gelen miktar 73 ncü maddede gösterilmiştir.

44 ncü maddeye göre daire dışında yapılacak iş için noter, kendisine vekâlet etmek salâhiyetini haiz memurlardan birini gönderdiği takdirde alacak ücretin yarı nisbette olacağı yine bu maddeye kaydolunmuştur. İşleri çok olan bazı şehirlerde aynı zamanda dışarda iş yaptırmak üzere noterin davet edilmesi ihtimal dahilinde olduğundan notere vekâlet edebilecek memurların birden fazla olması caiz olabilir yapılacak nizamnamede bu lüzum nazara alınarak kolaylık temin edecek hükümler konabilir.

Menkul ve gayrimenkul malların idaresi notere tevdi edildiği takdirde alacak ücretlerin yapılacak mukavelelerle tayin edilmesi en muvafık bir şekil olduğundan 76 ncı madde bu suretle tanzim ve kabul olunmuştur.

77 nci maddede kendilerine tebligat yapılacak kimseler bir yerde oturuyorlarsa bunlar için ayrı ayrı ücret alınmayacağı beyan olunmaktadır. Bu hüküm bir iş için alâkalıların müteaddid kimseler olduğu hallerde tatbik edileceği tabii olup ayrı ayrı işlerin tebligatında o işlerin alâkalıları olan eşhasın bir arada oturmuş olma-

ları yalnız bir tebliğ ücreti alınmasını iktiza etmez. Bu eihetin maddede tasrihi yolunda encümende dermeyan edilen mütalea, esas itibarile varid ise de madde hükmünün başkaca telâkki ve tatbiki ihtimali görülemediğinden maddeye bir kayid ilâvesine mahal görülememiştir.

Noterlerin mezuniyetine aid hükümler lâyihamın 7 ncı bab olarak alınmıştır.

Devlet memurları hakkında da cari olduğu üzere noterlerin de her yıl bir ay izinli olmaları kendileri için bir hak tanınmış ve 81 ncı maddeye bu yolda hüküm konmuştur.

Makbul bir mazeret veya mecburiyet sebebiyle sekiz güne kadar noterlerin bağlı buldukları mahkeme reisi veya hâkiminden izin alabilmeleri de kabul edilmiş ve ancak bu suretle alacakları faizin senede iki defadan fazla olmaması ve fazla olduğu takdirde fazlasının yıllık izne mahsub edileceği yine bu maddede tesbit olunmuştur.

Hastalık hallerinde tabib raporu almak şartile noterlerin hizmet müddetlerine göre üç ay, altı ay ve bir sene izin alabilecekleri ve bu müddet içinde iyileşmedikleri halde bir misli daha izin müddetlerinin uzatılabileceği 2 ncı maddede gösterilmiş ve bununla noterliğin mahsus bir meslek olmasını istilzam eden bu kanun noterler lehine olan bu mazeret hallerini Devlet memurları hakkında cari usule benzer bir şekilde kabul etmiştir.

Maddede gösterilen müddetler geçtiği halde hastalıkları devam edenlerin vazifelerine nihayet verileceğinin de kayid olunması, zarurî bir neticenin ifadesi olmak üzere telâkki edilmesi lâzım gelir.

Noterlik meselesinin ehemmiyeti dolayısıyla bu kanunla yükseltiken vazifeler ve ağır şartlara karşı noterlerin istikballerinin düşünülmesi çok lüzumlu bir keyfiyet olduğundan lâyihamın 8 ncı babında noter yardım sandığı başlığı altındaki hükümler yaş tahdidi veya malûliyet sebebiyle vazifesinden ayrılacaklarla ölen noterlerin mirasçılarına yapılacak yardım için bir sandık kurulması mecburiyeti ve bu sandığın gelir kayıtları 83 ve 84 ncü maddede tesbit ve tayin olunmuştur.

Noterlere emanet bırakılacak paraların ve noter olacakların vermeğe mecbur oldukları teminat akçelerinin bankaya yatırılarak alınacak faizleri

ve teminat akçelerile Devlet veya Devlete mensub müesseselerin tahvilleri dahi alınabileceğinden bu tahvillerin faizleri münhal noterliklerin vekille idare edildiği takdirde vekile verilecek miktardan artan kısmın ve noterlerin vazifelerine karşı aldıkları ücret ve beyiye gibi paraların gayrisafi yekûnundan maddede tasrih edilen miktara göre alınacak % 2, 3 ve 6 nisbetindeki paralar yardım sandığının gelirini teşkil etmektedir. Her mali yıl sonu olan mayıs ayı nihayetinde sandığın para yekûnu mevcut noterlerin hizmet seneleri yekûnuna taksim edilerek tafsilâtı 85 nci maddede gösterildiği üzere yardım görececek noterlerle ölen noterlerin ailesine verileceği tavzih olunmuştur.

Yardım sandığı hissesini zamanında vermeyenler hakkında kanunda gösterildiği üzere her ay gönderilmek lâzım gelen para gönderilmediği takdirde üç ay için % 20 zam yapılmak ve tekerrürü halinde noter meslekten çıkarılmak suretile esaslı müeyyide konmuştur.

Malûliyet veya yaş tahdidinden gayri inzi batî veya cezaî mahiyette veya kendiliklerinden meslekten ayrılanların yardım sandığına verdikleri paraların geri verilmiyeceği de 87 nci maddede sarîh olarak yazılmıştır.

Yardım sandığı hakkındaki lâyihada yazılı esaslar dairesinde bu sandığın teşkilât ve idaresi için ayrı bir nizamname yapılması da bu lâyihamın koyduğu hükümlerdendir.

Muvakkat madde ile bu lâyihamın kanuniyet iktisab ettikten sonra bir intikal devresi sayılacak zaman için lüzumlu görülen hükümler dört bendede tesbit edilmiştir.

Bu gün noter muavini adı altında noterlik vazifesi görenlerin buldukları yerlerde noterlik kuruluncaya kadar noter vekili adı ile işlerine devam edecekleri ve (B) bendinde kanunun meriyetinden itibaren altı ay içinde sicillerine göre bu kanunla aranılan vasıf ve ehliyeti haiz bulunmayan noter ve noter muavinlerinin vazifelerinden çıkarılmalarına Adliye vekâletinin salâhiyetli olduğu kabul edilerek noterler arasında bir defaya mahsus olarak tasfiye yapılması ve mükteseb hakları muhafaza ve geçmiş hizmetleri dolayısıyla ihraz ettikleri tecrübelerinden istifadeye devam olunmasını temin maksadile bu lâyiha ile kabul edilen şeraiti haiz olmayan noter ya-

nında çalışan kâtiblerin en az orta mekteb tahsili görmüş olmak kaydından istisna edilmeleri ve noter dairelerinde çalışan kâtiblerin kanunun hükmü yürümeğe başlamazdan evvel sebetmiş olan hizmetlerinin de bu lâyiha ile ikramiye hakkında mevzu hükümden istifade etmeleri için tanınması kabul edilmiştir. Muvakkat maddenin son bendinde Medresetülkuzat ve Nüvab mektebi mezunlarının bu kanunun tatbikinde Hukuk fatültesi mezunu sayılacakları gösterilmiştir. Noter olacakların beş sene hâkim veya avukatlık etmiş olacağına göre bu şartı haiz olanlar böyle bir kabulü mükteseb bir hakın tanınması mülâhazasına istinad etmektedir.

89 neu madde ilga edilen kanunları göstermektedir.

Kanunun meriyeti için adli yıl başı sayılan tatili müteakib eyfâlden itibaren meri olması tensib edilmiş ve kanunun neşrinden bu zamana kadar kanunun tatbikatını kolaylaştıracak tedkiklerin yapılması ve nizamnamelerin hazırlanmasına meydan bırakılması mülâhaza olunmuştur.

1683 sayılı askerî ve mülkî tekaüd kanununun 65 nci maddesi hükmünün noterlerin vazifesine nihayet verme işinde cari olup olmayacağına tefsiri hakkında Adliye vekâletinin işarına atfen Başvekâletin 3 - XI - 1934 tarih ve 6/4410 sayılı tezkeresi bu dosya ile birleştirilmiş ve yaş tahdidine müteallik umumî hüküm bu lâyihamın 18 nci maddesile noterler hakkında cari olduğu sarîh olarak gösterilmiş olduğundan tefsir talebinin tedkik ve karara bağlanmasına mahal kalmamıştır.

Encümenince yapılan ve sebepleri arz edilen değişiklikler ile lâyiha Umumî heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Reisi	M. M.	Kâtib
Çorum	Kocaeli	Erzurum
Münir Çağrı	Salâh Yarğın	Fuad Sirmen
Denizli	Kayseri	Kastamonu
N. A. Küçüca	H. F. Perker	Dr. Ş. Şenozan
Bursa	Kayseri	Antalya
S. F. Talay	R. Özsoy	T. Arıcan
Balıkesir	Kocaeli	Bursa
O. Niyazi Burcu	Ragıp Akca	Atıf Akgünç
Antalya		Balıkesir
Numan Aksoy		Ö. Evren

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Noter kanunu lâyihası

Umumî hükümler

Noterin tarifi

MADDE 1 — Noterler, bu kanunda yazılı vasıfları haiz olup bilgi, güven ve doğruluğile tanınmış olanlardan medenî münasebetlere aid akid ve muamelelerin tanzim ve tasdik işlerini görmek üzere Adliye vekâletince tayin edilmiş olan amme mutemedleridir.

Noterlerin bulunacağı yer

MADDE 2 — Her asliye mahkemesi yanında ve bunların kaza çevresinde noter işlerini görmeğe meşur olmak üzere bir veya bir kaç noter bulunur.

Geliri bir noterlik açılmasına yetmeyen yerlerin noterliğine bağlı buldukları Adliye encümenleri tarafından bu vazifeyi görmeğe elverişli Adliye memurlarından biri seçilerek Adliye vekâletince tayin olunur.

Noterlik açılacak yer

MADDE 3 — Gereğine göre yeniden noterlik açmak ve mevcut noterlerden birini kaldırmak Adliye vekâletine aiddir.

Noterlik açılacak yerler

MADDE 4 — Noterlik mahkemenin bulunduğu yere yakın ve iş merkezlerinde açılır.

Dairede, iş yaptırnanlarla kâtiblerin çokluğuna göre bulunduğu yerin şerefine uygun surette döşenmiş lüzumu kadar oda bulunur.

İşin sırasile görülmesi

MADDE 5 — Noter dairesine gelen işler sırasile görülür.

Yabancı illerde noterlik işleri

MADDE 6 — Yabancı illerde noterlik işleri konsoloslar veya konsolosluk vazifesini gören memurlar tarafından görülür.

Noterlikle birleşemeyecek işler

MADDE 7 — Üniversite profesörlüğü, ha-

yır ve ilim müesseseleri reis ve azalıkları ve kaza mercilerinin vereceği her hangi bir vazife müstesna olmak üzere maaş ve ücret veya aidat mukabilinde görülen hiç bir hizmet ve vazife Noterlikle birleşemez.

Tatil günlerinde yapılacak işler

MADDE 8 — Noterler tatil günlerinde iş yapamazlar ancak vasiyetname ve tehirinde mazarrat olan akid ve işleri yaparlar. Bu hali icab ettiren sebepleri kâğıtta gösterirler.

BİRİNCİ BAB

Birinci bölüm

Noter olacaklar

MADDE 9 — Noter olmak için:

- 1) Türk olmak ve medenî haklarına sahip bulunmak,
- 2) Yirmi bir yaşını bitirmiş olmak,
- 3) Askerlik filî hizmetini yapmış veya bu hizmete elverişli olmadığı anlaşılmış bulunmak,
- 4) Başkasına geçer veya vazifesini yapmağa mani olacak hastalığı bulunmamak,
- 5) Yabancı ile evli olmamak,
- 6) Türkiye hukuk fakültesinden çıkmış olmak veya siyasal bilgiler okulunda veya yabancı bir memleket hukuk fakültesinden çıkmış olup ta Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden imtihan vererek tasdikname olmuş bulunmak,
- 7) a - Şeref ve haysiyeti muhil bir suçtan veya aşağı haddi bir, yukarı haddi beş sene-den az olmayan hapis cezasını müstelzim bir suçtan dolayı mahkûm olmamış,
B - Cezaî veya inzibatî bir karar neticesinde hâkim veya memur veya noter olmak ehliyetini kaybetmemiş,
C - Meslek şeref ve haysiyetine uymayan hallerde bulunmamış,
D - İflâs etmiş ise iadei itibar etmiş olmak.
- 8) Resmî sıfata uygun olmayan bir halinden dolayı işten çıkarılmamış olmak,
- 9) Sarhoşluğa kumar oynamağa alışmış, ku-

mar oynatmış ve ahlâkça halkın güvenini giderecek bir hal ile dile gelmiş olmamak,

10) En aşağı beş sene hâkimlik, müddei umumilik veya avukatlık etmiş olmak, gerektir.

Açık noterliğin ilânı

MADDE 10 — Bir yere noter tayini gereğinde bir ay önce merkezde ve noterliği açık olan yerde resmî ve gayriresmî gazete ile ilân olunur.

Gazete olmayan yerlerde bu ilân Cümhuriyet müddeiumumiliğine münasib bir şekilde yapılır. İstekliler bu ilân müddeti içinde müracaat ederler.

İmtihanla noter olmak

MADDE 11 — 9 ncu maddenin 10 ncu bendinde sayılı vasıfları haiz olanlardan talib zühur etmediği takdirde, Hukuk fakültesinden mezun olup ta beş sene hâkimlik, müddeiumumilik veya avukatlık hizmeti mesbûk olanlardan imtihanda ve taliblerin taahhüdü halinde müsabakada ehliyeti görülen tayin olunur.

İmtihan heyeti ve imtihanın yapılma şekli

MADDE 12 — Noterlik imtihanı, Hukuk işleri umum müdürünün başkanlığı altında Asliye mahkemesi birinci hukuk ve ticaret daireleri başkanları, Baro başkanı ve Ankarada en kıdemli noterden toplanan bir komisyon tarafından her yıl eylül ayında yapılır.

Mübrem ihtiyaç halinde bu ay dışı da yapılabilir.

İmtihanın yapılacağı gün imtihandan on beş gün evvel alâkadarlara yazı ile bildirilir.

İmtihanın sonu bir mazbata ile tesbit olunur.

İmtihanın mevzuu

MADDE 13 — İmtihanlar yazılı ve sözlü olarak yapılır.

Sözlü imtihan:

a) Medenî kanun, ticaret hukuku, hukuk muhakeme usulleri,

b) Ceza kanunu ve ceza muhakeme usulleri,

c) İdare ve amme hukukundan tatbik kabiliyetini meydana koyacak bir şekilde yapılır,

d) Malî kanunlar, damga ve harç kanunları.

Yazı ile imtihan:

Noter akid ve işlerine dair verilecek mevzular üzerine yapılır.

Ehliyetname

MADDE 14 — İmtihanda kazananlara derecelerine göre noterlik ehliyetnamesi verilir.

Açılan noterliklere, ehliyetname almış olan istekliler derecelerine göre tayin edilirler.

Dil, bilmek

MADDE 15 — Ehliyetname derecelerinde musavat halinde fransızca, ingilizce, almanca ve italyanca dillerinden birini bilmek üstünlük sebebi sayılır.

Üstünlük sebebi yoksa kura çekilir.

İmtihana girmek

MADDE 16 — İmtihanda kazanamıyanlar bir yıl geçmedikçe yeniden imtihana giremezler.

İmtihana alınmamak

MADDE 17 — İki defa imtihana girip te kazanamıyanlar imtihana alınmazlar.

Noterin yemini

MADDE 18 — Noter tayin olunanlar işe başlamadan evvel bağlı buldukları hukuk mahkemesinde ve yabancı illerde noter işlerini görenler bağlı oldukları elçiler önünde kendilerine verilen vazifeyi doğru yapacaklarına dair namusları üzerine and içerler. Tutulacak üç nüsha zabıt varakasının bir nüshası Adliye vekâletine gönderilir. Diğer nüshası bağlı olduğu hukuk mahkemesi veya makam nezdinde ve bir nüshası da noterlikte saklanır.

Teminat

MADDE 19 — Noter tayin olunanlar işe başladıktan iki ay içinde noter dairesinin bir yıllık gayrisafi gelirinin yüzde onu nisbetinde teminat verirler.

Teminatın nelerden olacağı

MADDE 20 — Teminat, millî bir bankanın

İKİNCİ BAB

Birinci bölüm

Defter, dosya ve kayıtlar

Noterlerin kullanacakları defterler

MADDE 26 — Noterler aşağıda yazılı defterleri tutarlar:

- 1) Yevmiye defteri,
- 2) Emanet defteri,
- 3) Kanunun tescilini emrettiği akid ve muamelelere mahsus sicil defteri,
- 4) Kıymetli evrak defteri,
- 5) Muvazene defteri.

Nizamname

MADDE 27 — İcra Vekilleri Heyeti bu kanunun tatbikına dair nizamname çıkarır.

Nizamnamede bu defterlerin şekli tesbit olunarak kullanma tarzları ve tutulması gerekli diğer yardımcı defterler gösterilir.

Dairede kalacak kâğıtların harç ve resme tâbi olmadığı

MADDE 28 — Noterlerin resen tanzim ve asıllarını sakladıkları mukavele ve senetlerden başka dairelerinde alıkoymağa mecbur oldukları her nevi tasdikli veya tasdiksiz mukavele, senet ve kâğıtların ve yaptıkları her çeşit tebliğatın dairede alıkonulacak örnekleri ve tuttukları defter ve ciltbentler, kayıd ve hesaplarla tanzim veya tasdik veya tebliğ ettikleri veya sakladıkları bütün kâğıtlarda muarraf, şahit, tercüman, ve kendilerinin yazdıkları tasdik ve tebliğ yazıları hiç bir gûna harç ve damga resmine tâbi değildir.

Arşiv

MADDE 29 — İstifa, azil veya dairesi lâgv olunmak suretile vazifesinden ayrılan noterlerle ölen noter veresesinin veya mümessillerinin huzuriyle bunlara aid defter ve kâğıtlar ve sair vesikalar yapılacak bir zabıt varakası mucibince C.M.U. liğince teslim alınarak mahkeme dosyalarının saklanması hakkındaki usul dairelerinde arşivde saklanır.

mektubu veya para olarak veya türk esham ve tahvilâtı vermek veyahud gayrimenkul mallar üzerinde birinci derece ipotek göstermekle olur.

Buna aid alacak belgelerin aslı bağı olduğu hukuk mahkemesinde saklanır ve bir örneği dosyasına konulmak üzere Adliye vekâletine gönderilir. Tasdikli bir örneği de noterde saklanır.

Teminatın tamamlanması

MADDE 21 — Her hangi bir sebeble gösterilen teminat kalmaz veya eksilirse üç ay içinde kalmayan veya eksilen teminatlarını yeniden koymayan veya tamamlamayan noterlerin, C. Müddeiumumiliğinin işarı üzerine Adliye vekâletince vazifelerine nihayet verilir.

Teminatın kaldırılması

MADDE 22 — Ölüm, istifa, azil, memuriyeti lâğvedilmek veya başka bir yere tayin olunmak suretile vazifesinden ayrılan noterlerin devir işi bitirilerek ilişkileri kesilmedikçe teminatları verilmez ve gayrimenkul malları üzerine konan ipotek kaldırılmaz.

En çok iki ay içinde C. müddeiumumileri hesap ve işleri incelemeğe mecburdurlar.

Yaş tahdidi

MADDE 23 — Noterler yaş tahdidi noktandan tekaüd kanunu hükümlerine tâbidirler.

Terfi

MADDE 24 — Hukuk fakültesinden mezun bulunan noterler, istedikleri ve açık yer de bulunduğu takdirde geliri daha yüksek olan bir noterliğe tayin olunabilirler.

Vazifesinden ayrılacak notere vekâlet

MADDE 25 — Noterlerin; hastalık, istifa, azil, ölüm, işten el çektilirmek, tevkif ve saire gibi özürlerinden dolayı işlerinden ayrılmaları halinde bu iş vekâleten görülmek üzere noterin bağı bulunduğu Adliye enmenince bu vazifeyi yapmağa elverişli Adliye memurlarından biri seçilir.

Kâğıdların korunması

MADDE 30 — Noterler; dosya defter ve vesikalari yangın, su baskını ve çalıma gibi her nevi ziyâ tehlikelerinden korumakla mükelleftirler.

İkinci bölüm

Tanzim, tasdik ve tebliğ işleri

Noter kâğıtları

MADDE 31 — Noterlerin kullanacakları kâğıtların şekilleri nizamname ile tayin olunur.

Resmî mühürler

MADDE 32 — Noter ve vekillerinin, masrafları taraflarından verilmek üzere öz ve soy adı, iş gördüğü yer ve birden çok olan yerlerde sıra sayısı yazılı Adliye vekâletince yaptırılmış resmî mühürleri bulunur.

Alâkâlılara örnek vermek

MADDE 33 — Noterlerce yapılan işlerin ve tutulan sicil ve kayıtların örnekleri ancak imza sahipleriyle diğer âkidlere ve kanunen onların yerini tutanlara verilebilir.

Bunlardan başkalarına verilmesi mahkeme kararı veya C. M. U. lerile Adliye müfettişlerinin tebliğine bağlıdır.

Kâğıd ve defterlerin gizliliği

MADDE 34 — Noterler, dairelerindeki kâğıd ve defterleri daireleri dışına çıkaramazlar. Ancak mahkemece karar verildiği takdirde bunları kendi veya memurları eliyle mahkemeye götürür veya gönderirler.

C. Müddei umumileriyle Adliye müfettişleri de bu salâhiyeti haizdirler.

Saklı veya kayıtlı olmayan kâğıd örneklerinin verilmesi

MADDE 35 — Aslı noter dairelerinde saklı veya kütüğe geçirilmiş olmayan bir kâğıd veya kayıd örneğinin tasdık istenildiğinde bu kâğıd ve kayıtların örneği gösterene imza ettirilir ve noter dairesinde saklanır. Verilecek örneklere bir örneğinin dairede saklandığı keyfiyeti yazılmakla beraber sahibine verilen as-

lma da ayrıca şerh verilerek mühürlenir.

Örnek fotoğraf da olabilir. Ancak aslında bir bozukluk veya fotoğrafta görülmeyen bir şey varsa yerine işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmek lâzımdır.

Getirilen kâğıdın bir kısmının örnek veya tercümesi istenilirse o kısım aslına işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmelidir.

Başka dile çevrilecek örnekler

MADDE 36 — Bir dile çevrilmeye lüzum görülen kâğıdları doğrudan doğruya Noter veya daire memurları çevirir ve onların bilmedikleri dille yazılı kâğıdları da dili bilen salâhiyetli ve emniyetli kimselere çevirtir.

Tebliğat usulü

MADDE 37 — Tebliği istenen her nevi kâğıtlar hukuk usulü muhakemeleri kanununda yazılı hükümlere göre muhatabına tevdi edildikten sonra alınacak imzalı ilmühaber veya kabulden çekinme halinde memur tarafından tutulacak zabıt varakası asıl kâğıd ile saklanarak diğer bir nüshası altına tebliğ keyfiyeti yazılıp tasdik edilerek sahibine verilir.

Malî itibarın öğrenilmesi

MADDE 38 — Noterler, alâkalı hakiki veya hükmi şahıslar tarafından istendiğinde malî itibara aid tahkikatı yaparak elde edeceği bilgiyi alâkâlılara bildirirler.

Yabancı illere yapılacak tebliğat

MADDE 39 — Noterler memuriyetleri daireleri dışında bulunan kimseye aid tebliğatı Türkiye içinde o yerin noteri, yabancı illerde muahedelere ve cari usule göre yaptırılmak üzere bağlı bulunduğu C. müddei umumileri vasıtasile Adliye vekâletine gönderirler.

Üçüncü bölüm

Noter dairesine gelenlerin ehliyeti ve tarafların rızalarını öğrenme ve alâkâlılarla şahid ve muarriflerin dinlenmesi

Tarafların isteğinin öğrenilmesi

MADDE 40 — Noter, iş yaptracak kimsele-

Ehliyet

rin hüviyet ve ehliyetini ve hakikî arzularını et-
raflıca ve hiç bir noktasını ihmal etmeden öğ-
renmekle mükelleftir.

İş yaptırarak kimse sağır ve dilsiz ise arzula-
rını yazı ile, okuyup yazmak bilmiyorsa tercü-
man vasıtasile öğrenir.

İkrar şahidi

MADDE 41 — Noterlerin resen tanzim ede-
cekleri senet ve mukavelelerin en az iki şahid
huzurunda yapılması lâzımdır.

Alâkalılar, şahit, muarrif ve varsa tercüma-
nın öz ve soyadı ve adresleri; senedin tanzim ve
tasdik günleri hem rakam ve hem yazı ile yazıl-
dıktan sonra okunarak alâkalılarla hazır olanlar
tarafından imza edilir ve noterce mühürlenir.

Hüviyetlerin tesbiti

MADDE 42 — Noterler; imza, mühür veya
kullanılan işaretin tasdikını istiyen iş sahiple-
rinin gösterdikleri belgelerle hüviyetleri lâyıki
vechile anlaşamadığı takdirde ve bu hususta
bir veya birkaç muarrif istiyebilirler.

Muarriflerin sözlerini kanaat husulüne kâfi
görmedikleri takdirde başka muarrif ve sair de-
liller istemeye salâhiyettardırlar.

Tercümanla dinleme

MADDE 43 — Alâkalılar Türk dili bilme-
dikleri takdirde noterler tercüman vasıtasile
ve şahitler önünde bunların sözlerini dinler ve
tanzim ve tasdik olunan kâğıda bu hususu ya-
zar.

Şahitle yapılan işlerde noter ve şahitler şa-
hitsiz yapılan işlerde noter lisan bilirse tercü-
mana lüzum yoktur. Ancak, bu da tasdik şer-
hinde gösterilir.

Tasdik

MADDE 44 — Alâkalılarla şahid ve muar-
rifler ve tercümanın imza koymak bilmedik-
leri ve mühür ve hususî işaretleri de cımadığı
takdirde sol ellerinin baş parmağı bastırılarak
üzerine sahiblerinin öz ve soy adları yazılır ve
noter tarafından kâğıda şerh verilerek altı tas-
dik ve imza olunur.

MADDE 45 — Alâkalıların asaleten veya
vekâleten hazır olmaları, yapacakları akid ve
işleri umumî hükümlere göre yapmağa salâ-
hiyetli bulunmaları ve noterlerin vazifeli ol-
dukları memuriyet daireleri içinde daimî veya
muvakkat ikametgâh sahibi bulunmaları şart-
tır.

Şahidlerin reşid olmaları, alâkalıların hüvi-
yetlerini bilmeleri ve ikiden aşağı olmamaları,
kör, dilsiz, sağır bulunmamaları alâkalıların ka-
rısı, nişanlısı veyahud kan ve sıhrî uusul ve fu-
ruu veya üçüncü derece dahil olmak üzere bu
dereceye kadar olan kan ve sıhrî civar hısım-
ları, ücretli adamı olmamaları kezalik şarttır.

Muarriflerin, alâkalıların hüviyetlerini ve
tercümanın da çevireceği lisanı hakkile bilmesi
lâzımdır.

Tarafların salâhiyetini bildirmesi

MADDE 46 — Vekil, veli, vasi, kayyum,
mümessil, mirasçı veya şirket ve cemiyet gibi
hükmi şahıs ve mesul şerikler namına mukave-
le ve sened ve sair kâğıdlar tanzim ve tasdik
ettirmek isteyenler sıfat ve salâhiyetlerini ve
bu hususu yapmağa izinli olduklarını bildirir
belge göstermekle mükelleftir.

Belgenin gösterildiği, kâğıda yazılmakla be-
raber işe taallük eden kısımlarını ve nereden
hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu
gösteren bir örneği pulsuz ve harçsız olarak ge-
rek sahibine verilecek nüsha ve örneklere ve
gerek daire nüshasına bağlanacaktır.

*Şahid, muarrif ve tercümanın kabul ve
dinlenmesi*

MADDE 47 — Noterler, gerek ikrar şahi-
di ve gerek muarriflerle tercümanın kabul edil-
meleri ve dinlenmeleri hususunda bir kayıd ve
şekle bağlı değildirler.

İcabı halinde sözlerinin doğruluğa aykırı
ve kimseyi ızzar kastına müstenid olmadığına
dair muarrif ve tercümana and içirir.

Fotoğrafların yapıştırılması

MADDE 48 — Emniyetli ve noterin gerekli
gördüğü işlerde alâkalıların fotoğrafları kâğı-
da yapıştırılır ve üzeri mühürlenir.

ÜÇÜNCÜ BAB

Birinci bölüm

Noterin vazifeleri

Noterlerin yapacağı işler

MADDE 49 — Noterler mezuniyetleri daire-
sinde bulunan:

a) Hakiki veya hükmî şahısların resmîyet ve vusuk vermeğe mecbur oldukları veyahud vermek istedikleri her nevi akid ve iş kâğıd-
larını resen tanzim ederek asıllarını saklamak ve örneklerini alâkalılara vermek,

b) Ölüme bağlı tasarruflara aid sened ve mukavelelerle evlenme mukavelelerini tanzim etmek ve kütüğe geçirmek ve veren taraftan tanzim edilmiş vasiyetnameleri saklamak,

c) Tesis senedleri tanzim etmek,

d) Dışarda bu kanun ve nizamnamesine uygun olarak yazılıp getirilen kâğıdların imzalarının veya mühür ve işaretlerinin veya yalnız tarihlerinin tasdiki veya şekil ve halini tesbit ile ikinci bir örneği saklamak,

e) Hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki delillerin tesbiti usulünün tatbiki kabil olmayan yerlerde bir şeyin veya yerin hal ve şeklini ve alâkadar şahıslar veya ifadelerini tesbit etmek,

f) Piyango, seçim ve içtimalarda bulunarak zabıt varakası tanzim etmek,

g) Alâkalılar tarafından istenildiği takdirde dairede saklı olan asıl ve örnek ve kütüklerden ve kendilerinin getirdiği kâğıtlardan tasdikli örnek vermek,

h) Her dilden getirilecek kâğıdları diğer dile çevirmek ve çevirtmek,

i) Teslim olunan menkul ve gayri menkul malları idare etmek,

j) Teslim olunan emanetleri saklamak,

l) Teminat gösterilen gayri menkullerin sicillerine kayıt ve işaret edilmesini tapu dairelerine tebliğ etmek,

m) Ticarî senedlerin kabul edilmemesine veya karşılığının ödenmemesine karşı protesto çekmek ve ihbarname göndermek,

n) Her türlü teahhüdlerin yapılmamasına karşı protesto çekmek,

o) Diğer kanunlarla kendilerine verilen bütün akidleri yapmak ve işleri görmekte mükelleftirler.

Noterin göreceği işler

MADDE 50 — Noterler, kanunlarla diğer mercilere bırakılan işler dışında kalan bütün akid ve muameleleri tanzim ve tasdik ederler.

Vasiyetname yapılması

MADDE 51 — Noterler, vasiyetçilerin açık veya kapalı olarak yazıp verdikleri vasiyetnameleri saklarlar ve buna dair bir zabıt varakası tutarlar. Gerek bu suretle tevdi edilen vasiyetler ve gerek noter tarafından tanzim edilen ölüme bağlı tasarruflar hakkında, vasiyetçinin veya ölüme bağlı tasarruf sahibinin şahsî hallerinde vuku bulacak değişikliklerden malûmat verilmek üzere bunların ikametgâhları nüfus dairelerine haber verilir.

Noterler ölümün ihbarı veya ölüme ittılâ halinde salâhiyetli sulh hâkimine verilmek üzere tevdi edilmiş vasiyetnameleri ve dairece tanzim edilmiş ölüme bağlı tasarrufların tasdikli ve pulsuz örneklerini C. müddei umumîliğine verirler.

Verilen emanetleri saklamak

MADDE 52 — Noterler, hakiki veya hükmî şahıslar tarafından saklanmak veya bir hakka karşılık olmak üzere verilecek para, kâğıd, ve saire emanetleri saklayarak alma ve geri verme şartlarını gösterir yazacakları zabıt varakasını alâkalılara imza ettirerek aslını dosyasında alıkoymak ve örneğini makbuz mukabilinde sahibine verirler. Bir örneğini de emanet kimin için verildi ise ona tebliğ ederler.

Bu mevduat alâkalı isterse münasib bir mahfazaya konularak sahibi ile noter tarafından mühürlendikten sonra millî bir bankada, banka bulunmayan yerlerde demir kasa ve dolap gibi bir yerde saklanır.

Krymetsiz şeyler de noterce münasip görülecek yerde saklanabilir.

Emanetleri verme şekli

MADDE 53 — Emanet, sahibinin sağlığında bir mahkeme kararı ve tarafların rıza ve muvafakati olmadıkça ve ölümü halinde istihkakı isbat eder bir vesika gösterilmedikçe emanetler verme şartları dışında hiç kimseye verilemez.

Noterlerin her ay cetvel vermesi

MADDE 54 — Noterler, her ay dairelerine gelen ve çıkan işlerin mahiyet ve adedini ve istifa ettikleri ücret, harç ve sair resimlerin miktarını gösterir müfredatlı bir cetvel tanzim ederek C. M. U. liklerine göndermekle mükelleftirler.

İkinci bölüm

Noter senetlerinin hüküm ve kuvveti

Resen yapılan senetler

MADDE 55 — Noterler tarafından bu kanunda yazılı şartlar çevresinde resen yapılmış olan kâğıd ve mukavele ve senetler sahteliği sabit oluncaya kadar katî delil teşkil eder.

İmzası tasdik edilen kâğıtlar

MADDE 56 — Dışarda yazılıb noterlikçe tasdik edilen kâğıtların gerçeklik ve itibarı yalnız tarih ve imzaya munhasır olup tanzim olunan kâğıtların münderecatma şamil olamaz.

Kanunun emir ve men eylediği hükümlere aykırı olmamak şartile borçlar kanununun akidleri serbestisi hakkındaki hükümleri caridir.

Yukarıki fıkra hükmüne muhalif olan akidlerin mücerret tarih ve imzaları da tasdik edilemez.

Tanzim şekli

MADDE 57 — Bu kanunda yazılı şartlara ve hükümlere göre tanzim ve tasdik olunmayan kâğıtlar resmi sayılmayıb adi sened hükmündedir.

Alâkalıların imzası bulunub da noter tarafından tasdik edilmemiş olan çıkıntılar gerçek sayılmaz.

Tasdikli olan kâğıtlar ve senedlerle bunların kayıtlı bulunduğu sicil arasında ayrılık olduğu takdirde alâkalıların imzasını taşıyana itibar olunur.

Tasdik ile tekemmül eden her nevi işlere aid kâğıtlar üzerinde değişiklikler yapılamaz. Bunlar ancak ikinci bir muamele ile değiştirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BAB

Noter işlerinin murakabesi ve mesuliyeti

Birinci bölüm

Murakabe

Noter dairesini teftiş

MADDE 58 — Cümhuriyet müddeiumumileri en aşağı altı ay, her halde bir yıl içinde bir kere noter dairelerini teftiş ederler.

Ayrıca müfettişler de teftiş edebilirler.

Teftişte gözönünde tutulacak noktalar

MADDE 59 — Teftiş aşağıdaki noktalar göz önünde tutularak yapılır :

Kanun mucibince tutulması lâzım gelen defterlerin kanunun tarifleri dairesinde tutulup tutulmadığı,

Alman harç, ücret ve resimlerin kanuna uygun olup olmadığı ve mukabilinde pul yapıştırılıp yapıştırılmadığı,

Defter ve dosyaların yıl üzerine tasnif edilerek emniyet altında muntazam bir surette bulundurulup bulundurulmadığı,

Ve nizamnamede yazılı sair hususlar,

Teftiş raporları

MADDE 60 — C. Müddeiumumilerinin raporları Adliye vekâletine gönderilir.

Raporlarda adların yazılmaması

MADDE 61 — Teftiş ve tahkik raporlarında ve bunlar için alınacak örneklerde usul ve kanuna aykırı görülen işlerde alâkalıların adları mübrem bir gereklik olmadıkça yazılamaz.

İkinci bölüm

İnzibatî cezalar

Noterlerden şikâyet yolu

MADDE 62 — Noterlerin yolsuz işlerinden dolayı alâkalılar Adliye vekâletine, C. Müddeiumumilerine ve Adliye müfettişlerine yazı ile şikâyet ederler.

Adliye vekâleti şikâyetnameyi tahkikat ya-

prılmak üzere C. Müddeiumumilerine ve Adliye müfettişlerine gönderir.

C. Müddeiumumileri alacakları şikâyetnameler üzerine tahkikat yaparak adli tahkikati istilzam eden hallerde doğrudan doğruya tahkikata geçerek Adliye vekâletine malûmat verirler.

Adliye müfettişleri, tahkikat neticesinde takibi müstelzim bir hal gördükleri takdirde evrakı C. Müddeiumumilerine tevdi ile beraber, keyfiyeti vekâlete bildirirler.

Inzibatî cezanın takibata engel olmayacağı

MADDE 63 — Bu fasılda yazılı inzibatî cezaların tatbiki ceza takiplerine engel olmaz.

Inzibatî cezaların nevileri

MADDE 64 — Vazifesini yapmakta kusuru görülen veya noterlik vekar ve haysiyetini bozan noterler bu hareketlerinin derece ve ehemmiyetlerine göre aşağıdaki inzibatî cezalarla cezalandırılır:

- 1) İhtar,
- 2) Tevbih,
- 3) Bir seneyi geçmemek üzere muvakkat azil,
- 4) Azil.

Cezayı verecek makam

MADDE 65 — İhtar ve tevbih cezaları Adliye vekillîğince katî olarak verilir.

Muvakkat azil ve azil Adliye vekillîğince yapılır.

Üçüncü bölüm

Noterlerin mesuliyeti

Kanuna aykırı işlerin yapılmaması

MADDE 66 — Noterler vazifelerinde kanun ve nizamlar hükümlerine ve umumî adaba aykırı işler yapamazlar.

İşlerin dile verilmemesi

MADDE 67 — Noterler kanununun emrettiği haller dışında birinin işini diğerine söylemezler.

Kayıd ve işleri her kime olursa olsun açığa vuramazlar.

Noterin işlerini yapamayacağı kimseler

MADDE 68 — Noterlerin kendilerinin ve doğrudan doğruya veya dolayısıyla alâkalı usul ve fûru ve erkek ve kız kardeş ve karı ve ücretli adamların menfaatli oldukları kâğıdları tanzim ve tasdik edemezler. Bu derecedeki akrabalarını ve adamlarını muarriif ve vukuf ehli ve şahid olarak kabul edemezler. Borsa oyunu ve sarraf ve ticaret işleriyle uğraşamazlar, avukatlık ve başkalarına kefalet edemezler.

Noterin yukarıda yazılı akraba ve ücretli adamlarına aid akid ve mukaveleleri varsa diğer bir noter yoksa hukuk mahkemesi reisi veya hâkiminin tensib edeceği Adliye memurlarından biri yapar.

Noterlerin hukukî mesuliyeti

MADDE 69 — İşlenen yolsuzluklar, istihdam ettiği memurlara aid olsa dahi noter işlerinin yapılmamasından veya hatalı ve eksik yapılmasından dolayı zarar gören alâkalılara karşı malen mesuldürler.

Cezalar

MADDE 70 — Noterler doğrudan doğruya alâkalı oldukları usul ve fûru ve erkek ve kız kardeş ve karı ve ücretli adamlarının menfaatli buldukları kâğıdları tanzim ve tasdik ve bunları muarriif ve vukuf ehli ve hakem ve şahid olarak kabul ettikleri takdirde mahallî asliye ceza dairesi kararile yirmi liradan iki yüz liraya kadar ve borsa oyunu ve sarraflıkla ve ticaret işleriyle uğraştıkları takdirde yirmi liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılır.

Adliye vekillîği tarafından lüzum görüldüğü takdirde noterlere tahkikat neticesine kadar işten el çektirilir.

BEŞİNCİ BAB

Noter yanında çalışanlar

Noter memurları

MADDE 71 — Noterler, dairelerindeki işlerin çokluğu ve ehemmiyeti nisbetinde çabuk ve düzgün iş yapabilecek miktarda kâtib ve müstahdem kullanırlar.

Memur olabilecekler

MADDE 72 — Noter dairesinde memur olabilmek için Türk olmak, 18 yaşını bitirmiş bulunmak ve memurlar kanunundaki şartları haiz bulunmak gerekir.

Tebliğ memurile odacının 18 yaşını bitirmiş Türk olması ve tebliğ memurunun tebliğ işlerini yapabilecek kadar malûmat ve ehliyeti bulunması lâzımdır.

Tercümeihal dosyası

MADDE 73 — Noter, yanında çalışan kimse-lerin hal tercümelerini bir deftere ayrı ayrı kaydeder ve vesikaları ayrı ayrı dosyaları içerisinde saklar.

Memurların seçilmesi

MADDE 74 — Noterler, memurlarile müs-tahdemlerini kendileri seçerler.

Memurlara verilecek ikramiye

MADDE 75 — Noter dairesinde iyi surette çalışmış olan kâtiplere kendilerine isnad olunamıyan hastalık ve sair sebeplerden dolayı vazifelerinden çıkarılmaları halinde, sekiz yıldan onbeş yıla kadar hizmeti olanlara son aldıkları aylık ücretin üç misli, on beş yıldan yirmi yıla kadar hizmeti olanlara dört misli ve yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hizmeti olanlara altı misli ve yirmi beş yıl ve daha fazla hizmeti olanlara da bir senelik ücretlerinin tutarı ikramiye olarak verilir. Bu hüküm noter kâtiplerinin ölüm halinde de caridir.

İhtilâf vukuunda buldukları yerin hukuk mahkemesi vazifelidir.

Tanınmış haklar

MADDE 76 — Noter dairelerinde çalışan kâtiplerin bu kanunun meriyetinden evvelki hizmetleri yukarıki maddeye göre yapılır.

ALTINCI BAB

Noterin ücreti

Noterin ücreti

MADDE 77 — Noterler gördükleri vazifeye

karşılık olarak aşağıda yazılı ücretleri alırlar:

1) Kullandıkları adli harç pullarından dörtte bir,

2) Resen tanzim veya tercüme edilen sened ve mukaveel ve kâğıtların her birinden yazı ücreti olarak kırk kuruş,

3) Noter dairelerinde yazdırılan kâğıd, sened ve mukavelelerin ve noter tarafından verilen örneklerin yazıldığı kâğıtların beherinden keza yazı ücreti olarak yirmi kuruş,

4) Bir dilden diğer dile çevrilen kâğıtlardan mahiyetine göre beher sahifesi için çevirme ücreti olarak en aşağı yüz en yukarı üçyüz kuruş,

Bey'îye

MADDE 78 — Noterler, hazineden aldıkları harç pulları için yüzde onbeş bey'îye alırlar.

Dairesi dışında iş yapmak veya mahkeme veya dairelerde kâğıd ve defter göstermek için yerinden uzaklaşan noterlere yol masrafından başka dört yüz kuruş munzam bir ücret verilir. Ve tatil günlerinde yaptırılacak işler için yol masrafından başka beş yüz kuruş ücret verilir. Muamele bir saatten fazla devam ettiği takdirde beher saat ve küsuru için birer lira zammolunur. Bankaya götürülecek emanetler için yüz kuruş ücret alır.

Masraflar

MADDE 79 — Noterlerin vazifelerini görmeleri için icab eden daire kira karşılığı ücret ve sair bilûmum masraflar kendilerine aittir.

Tebliğ ücretleri

MADDE 80 — Yapılacak tebliğ ve ihtarlardan alınması icab eden tebliğ ücretleri noterlerin bağlı buldukları Adliye encümenleri tarafından her yıl başlangıcında nakil vasıtaları ücretleri göz önünde bulundurularak tayin olunur.

İdare olunan mallardan alınacak ücret

MADDE 81 — Noterlere teslim olunan menkul ve gayri menkul malların idaresine karşılık verilecek noter ücretleri, bu malların teslim şartlarını gösterir tanzim olunacak mukavelede yazılır.

Bir yerde bulunacaklara yapılacak tebliğat ücretleri

MADDE 82 — Kendilerine tebliğat yapılacak kimseler bir yerde bulunuyorsa kendilerine yapılacak tebliğattan ayrı ayrı tebliğat ücreti alınmayıp hepsi için yalnız bir ücret alınır.

Yakın yerlerde bulunuyorlarsa o yerlerin birbirine olan mesafelerinin uzunluğuna göre ücrete zam yapılır.

Muhabere masrafları

MADDE 83 — Posta, telgraf ve hava vasıtasıyla yapılacak muhabere ücretleri iş sahipleri tarafından ayrıca ödenir.

Harç ve ücretin kâğıtlara yazılması ve makbuz verilmesi

MADDE 84 — Noterler, her nevi resmî harç ve ücretin bütün müfredatını resen tanzim veya alâkalıların imzalarını tasdik ettikleri veyahut tercüme ve tebliğ edecekleri kâğıtlara yazmakla beraber ayrıca bedava makbuz da verir ve birer kopyalarını dairede saklarlar.

Masrafların paylaşılması

MADDE 85 — Aralarında ayrıca bir mukavele bulunmadığı takdirde ücretler taraflara yarı yarıya ve taraflar ikiden ziyade ise sayılarına göre müsavaten paylaşılır.

YEDİNCİ BAB

Noter yardım sandığı

Sandığın bulunacağı yer

MADDE 86 — Ankarada bir noter yardım sandığı kurulur.

Yardımda bulunulacak noterler

MADDE 87 — Bu sandıktan ölen noterlerin varislerine ve yaş tahdidi veya malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanlara yardımda bulunulur.

Sandığın sermayesini teşkil edecek gelirler

MADDE 88 — Sandığın sermayesini aşağıda

yazılı olan gelirler teşkil eder:

1) Devlet veya devlete mensub müessese tahvilleri almak veya bankaya faizla yatırılmak suretile işletilecek olan teminat akçalarının nemaları,

2) Herhangi bir suretle noterlere tevdi olunan paraların bankalarca verilecek faizleri,

3) Noterlik vazifesini müstakillen yapan noterlerin aşağıda yazılı nisbetler dairesinde aylık gayri safi gelirlerinden alacak paralar:

Aylık gelirleri elli liraya kadar olanlardan birşey alınmaz.

a - Aylık gelirleri iki yüz liraya kadar olanlardan elli liradan yukarısı için yüzde iki.

b - Aylık gelirleri iki yüz liradan fazla olanlardan bu fazlası için yüzde beş.

c - Aylık gelirleri beş yüz liradan fazla olanlardan bu fazlası için yüzde yedi buçuk.

Yapılacak yardım nisbeti ve tediyeye usulü

MADDE 89 — Her sene haziranında toplanan para yekûnu mevcut noterlerin hizmet seneleri yekûnuna taksim edilerek elde edilecek harici kısmet her noterin ayrı ayrı hizmet senesinde çoğaltılır bu suretle elde edilen hasılı darp o sene içinde ölen noterlerin varislerine defaten verilir. Yaş tahdidi veya malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanların istihkakları şu suretle verilir:

a) Beşyüz lirayı geçmeyen istihkaklar defaten.

b) Bin lirayı geçmeyen istihkakların beşyüz lirası peşin ve geri kalanı da bir sene ara ile olmak üzere iki taksitte.

c) Bin lirayı geçen istihkaklar her biri beşyüz liradan aşağı olmamak üzere birer sene ara ile nihayet beş taksitte, verilir.

Hizmet müddetinin hesabında bir senenin küsuru hesaba katılmaz.

Teahhütlerini yerine getirmeyenler

MADDE 90 — Teahhütlerini bir sene müddetle yerine getirmediikleri bu iş için kurulan idarenin iş'arından anlaşılan noterlerin vazifelerine nihayet verilir.

Vazifeden ayrılacak noterler

MADDE 91 — Meslekten malûliyet veya yaş

taahhidinden gayri sebeplerle ayrılan noterlere yardım sandığı için tevdi ettikleri paralar geri verilmez.

Nizamname

MADDE 92 — Yardım sandığının teşkil ve idaresi suretleri bir nizamname ile tayin olunur.

Son maddeler

Noter muavinlerinin vaziyeti

MADDE 93 — Kanunun yürütülmeğe başladığı günde noter muavini olarak çalışmakta olanlar yerlerinde noterlik kuruluncaya kadar «noter vekili» adile vazifelerini yaparlar.

Tasfiye

MADDE 94 — Bu kanun hükümleri yürütülmeğe başladıktan altı ay içinde Adliye ve kâletince gerek ilmi ve gerek seciyesi itibarile kanunî vazifesini göremiycek noterler tasfiye edilir.

Kaldırılan kanunlar

MADDE 95 — 15. teşrinievvel. 1329 tarih ve 331 sayılı kanun ve değişiklik ve ekleri diğer kanunların bu kanuna uymayan hükümleri kaldırılmıştır.

Kanunun meriyeti

MADDE 96 — Bu kanun neşrinden üç ay sonra meriyete girer.

Kanunu yürütecekler

MADDE 97 — Bu kanunun yürütülmesine İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 - IV - 1937

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saracoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Dr. T. R. Aras	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	M. Erkmén

ADLIYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Noter kanunu lâyihası

UMUMİ HÜKÜMLER

BİRİNCİ MADDE — Her asliye mahkemesi nezdinde bunların kaza çevresinde noter işlerini görmeğe salâhiyetli olmak üzere bir veya bir kaç noter bulunur. *Noterlik açılacak yerler*

Bir noterlik açılmasına geliri müsaid olmayan yerlerin noterlik vazifesi, Adliye vekâletince, bağlı buldukları adliye encümeninin seçeceği bir adliye memuruna gördürülür.

İKİNCİ MADDE — Gereğine göre bir kaza çevresinde yeni den noterlik açmağa veya mevcut noterlerden birini kaldırmağa Adliye vekâleti salâhiyetlidir. *Noterlerin taaddüdü*

ÜÇÜNCÜ MADDE — Noterlik mahkemenin bulunduğu yere yakın ve iş merkezlerinde açılır. *Noterlik dairesinin bulunacağı yerler*

Birden ziyade noterlik tesisine lüzum görülen yerlerde kaza çevresi içinde olmak üzere noterlik daireleri mahkemenin bulunduğu kasabanın dışında da kurulabilir.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Yabancı memleketlerde noterlik işleri konsoloslar veya konsolosluk vazifesini gören memurlar tarafından ifa edilir. *Yabancı memleketlerde noterlik işleri*

BEŞİNCİ MADDE — İlim ve hayır müesseseleri reis ve azalıkları ve kaza mercilerinin vereceği her hangi bir vazife müstesna olmak üzere maaş, ücret vey aıdat mukabilinde görülen hiç bir hizmet ve vazife noterlikle birleşemez. *Noterlikle birleşemeyecek işler*

Noterler, borsa oyunu ve ticaret işleriyle uğraşamazlar, avukatlık yapamazlar ve başkalarına kefalet edemezler.

ALTINCI MADDE — Noterler tatil günlerinde iş yapamazlar: Ancak vasiyetname tanzim ve tasdikile gecikmesinde zarar umulan akid ve işleri yapabilirler ve bu hali icab ettiren sebepleri tanzim veya tasdik edecekleri kâğıdda gösterirler. *Tatil günleri*

BİRİNCİ BAB

Birinci bölüm

Noterlerin tayini usulleri

YEDİNCİ MADDE — Noter olmak için:
I - Türk olmak,

Noter olacakların vasıf ve şartları

- II - Medenî ve siyasî haklarına sahi bulunmak,
III - Yirmi beş yaşını bitirmiş olmak,
IV - Askerlik filî hizmetini yapmış veya hizmete elverişli olmadığı anlaşılmış bulunmak,
V - Başkasına geçer veya vazifesini yapmağa mâni hastalığı bulunmamak,
VI - Yabancı ile evli olmamak,
VII - Türkiye Hukuk fakültesinden çıkmış olmak veya Siyasal bilgiler okulundan veya ecnebi bir memleket hukuk fakültesinden çıkmış olup ta Türkiye hukuk fakülteleri programlarına göre eksik kalan derslerden imtihan vererek tasdikname almış olmak,
VIII - a) Şeref ve haysiyeti muhil bir suçtan mutlak surette ve kasdî bir cürümden dolayı üç ay veya daha fazla hapis cezasile mahkûm veya bu kabîl suçlarla hapsi müstelzim her hangi bir cürümden dolayı ceza takibi altında bulunmamak,
b) Cezaî veya inzibatî bir karar neticesinde hâkim veya memur veya noter olmak ehliyetini kaybetmemiş olmak,
c) Meslek şeref ve haysiyetine uymayan hallerde bulunmamış olmak,
d) Hileli ve taksirli olmayarak iflâs etmiş ise iadei itibar etmiş olmak,
IX - Kumar oynamayı itiyad edinmiş veya menfaat mukabilinde kumar oynatmış yahud ahlâkça halkın güvenini giderecek bir hal ile dile gelmiş olmamak,
X - En aşağı beş sene hâkimlik veya müddeiumumilik yahud avukatlık etmiş olmak şarttır.

Açık noterliğin ilânı

SEKİZİNCİ MADDE — Bir yere noter tayini icab ederse keyfiyet, Adliye vekillîğince merkezde resmî ve noterliğı açık olan yerde de bir gazete ile bir ay müddetle ilân olunur. Gazete olmayan yerlerde bu ilân C. müddeiumumiliğince münasib bir şekilde yapılır.

İmtihanla noter olmak

DOKUZUNCU MADDE — Yedinci maddenin 10 ncu bendinde sayılı şartları haiz olanlardan talib çıkmadığı takdirde mezkûr maddenin diğer bendlerinde yazılı vasıfları haiz olanlar arasında yapılacak imtihan neticesinde muvaffak olanlar ve taliblerin taaddüdü halinde aralarında müsabaka yapılarak ehliyetçe en üstün görülenler tayin olunur.

İmtihan heyeti ve imtihanın yapılma şekli

ONUNCU MADDE — Noterlik imtihanı, hukuk işleri umum müdürünün başkanlığı altında asliye mahkemesi birinci hukuk ve ticaret daireleri başkanları, baro başkanı ve Ankara noterlerinin en kıdemlisinden mürekkeb bir komisyon tarafından yapılır.

İmtihanın yapılacağı gün imtihandan on beş gün evvel alâkadarlara yazı ile bildirilir.

İmtihanın mevzuu

ON BİRİNCİ MADDE — İmtihanlar yazılı ve sözlü olarak yapılır.

Sözlü imtihan :

A) Medenî hukuk, ticaret hukuku ve hukuk muhakemeleri usulü

B) Ceza hukuku ve ceza muhakemeleri usulü

C) İdare ve âmme hukuku

D) Malî kanunlar, damga ve harç kanunlarından, talibin tatbik kabiliyetini meydana koyacak şekilde.

Yazı ile imtihan :

Noter işlerine dair verilecek mevzular üzerinde yapılır.

ON İKİNCİ MADDE — İmtihanda kazananlara derecelerine göre noterlik ehliyetnamesi verilir.

Ehliyetname

Açılan noterliklere, ehliyetname almış olan talibler derecelerine göre tayin olunurlar. Bu suretle ehliyetname alanlar beş sene sonuna kadar noterliğe tayin olunmadıkları takdirde ehliyetnameleri hükümden düşer ve tekrar noterliğe talib olurlarsa yeniden imtihana tâbi tutulurlar.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Ehliyetname derecelerinde müsavat halinde fransızca, ingilizce, almanca ve italyanca dillerinden birini bilmek üstünlük sebebi sayılır.

Dil bilmek

Üstünlük sebebi yoksa kura çekilir. (Hükûmetin 15 nci maddesi)

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — İmtihanda kazanamayanlar bir yıl geçmedikçe yeniden imtihana giremezler. (Hükûmetin 16 nci maddesi)

İmtihana girmek

ON BEŞİNCİ MADDE — Noter tayin olunanlar ise başlamadan evvel bağlı buldukları hukuk mahkemesinde ve yabancı illerde noter işlerini görenler bağlı oldukları elçiler önünde kendilerine verilen vazifeyi doğru yapacaklarına dair namusları üzerine and içerler. Tutulacak üç nüsha zabıt varakasının bir nüshası Adliye vekâletine gönderilir. Diğer nüshası bağlı olduğu hukuk mahkemesi veya makam nezdinde ve bir nüshası da noterlikte saklanır. (Hükûmetin 18 nci maddesi).

Noter yemini

ON ALTINCI MADDE — Noter tayin olunanlar işe başladıktan iki ay içinde noter dairesinin bir yıllık gayrisafi gelirinin yüzde onu nisbetinde para olarak teminat verirler. İlk olarak açılacak noterlikler için teminat miktarı civar kazalar varidatına göre Adliye vekâletince takdir olunur.

Teminatın miktarı

Her sene gelirin artması halinde teminat da birinci fıkradaki nisbet dairesinde arttırılır. Arttırılması lâzımgelen teminat iki ay içinde verilir.

Bu maddede yazılı müddetler içinde teminat paralarını yatırmayan noterlerin mahallî C. Müddeiumumilerinin işarı üzerine Adliye vekâletince vazifelerine nihayet verilir.

ON YEDİNCİ MADDE — Ölüm, istifa, meslekten çıkartılma ve ilga sebeplerinden biri ile veya başka bir yere tayin olunmak suretile vazifelerinden ayrılan noterlerin devir işi bitirilerek ilişikleri kesilmedikçe teminatları geri verilmez.

Teminatın geri verilmesi

En çok iki ay içinde C. Müddeiumumileri hesap ve işleri incelemeğe mecburdurlar.

Yaş tahdidî

ON SEKİZİNCİ MADDE — Noterler yaş tahdidî noktasından askerî ve mülkî tekaüd kanunu hükümlerine tâbidirler.

Terfi

ON DOKUZUNCU MADDE — Yedinci maddenin yedinci bendinde yazılı evsafı haiz bulunan noterler, sicil ve kıdemleri müsaîd olduğu takdirde istedikleri ve açık yer de bulunduğu takdirde daha yüksek olan bir noterliğe tayin olunabilirler.

*Vazifesinden ayrı-
lacak noterlere ve-
kâlet*

YIRMİNCİ MADDE — Meslekten çıkarma, istifa, ölüm ve sair sebeblerle açılan noterliklere yenisi tayin olununcaya kadar bu vazife safî gelirin dörtte birinden yarısına kadar verilmek üzere noterliğin bağlı bulunduğu adliye encümeni tarafından seçilecek mahallî adliye memurlarından birine gördürülür.

Tevkif, işten el çektirme gibi sebeblerden dolayı noterlerin muvakkaten işlerinden ayrılmalari halinde vazifeleri, safî geliri üçte biri verilmek suretile yukarıdaki fıkra mucibince seçilecek vekile gördürülür. Geri kalan mikdarın üçte biri notere verilip üçte ikisi zimmeti tahakkuk ederse mahsub ve vazifeye iadeye mâni olacak bir ceza ile mahkûmiyeti halinde noter yardım sandığına tevdi edilmek üzere muhakeme neticesine kadar mevkuf tutulur.

Hastalık, mezuniyet ve sair mazeretleri sebeble işlerinden ayrılan noterler, mesuliyeti kendilerine aid olmak üzere memurlarından birini tevkil edebilirler. Tevkil edilecek kimse bulunmazsa noterliğin bağlı olduğu mahkeme reisi veya hâkim tarafında safî gelirin üçte biri verilmek üzere mahallî adliye memurlarından biri vekil seçilir. Şu kadar ki, bu suretle vazifeden ayrılma müddeti bir ayı geçecek olursa vekilin intihab ve ücreti hakkında birinci fıkra hükmü tatbik olunur.

İKİNCİ BAB

Birinci bölüm

Defter, dosya ve kayidler

*Noterlerin kulla-
nacakları defterler*

YIRMİ BİRİNCİ MADDE — Noterler, aşağıdaki yazılı defterleri tutarlar:

- I - Yevmiye defteri,
- II - Emanet defteri,
- III - Kanunun tescilini emrettiği akid ve muamelelere mahsus sicil defteri,
- IV - Kıymetli evrak defteri,
- V - Muvazene defteri,
- VI - Nizamnamede gösterilecek yardımcı defterler.

YİRMİ İKİNCİ MADDE — Noterlerin resen tanzim ve asıllarını sakladıkları mukavele ve senedlerden başka dairelerinde alıkoymağa mecbur oldukları her nevi tasdikli veya tasdiksiz mukavele, sened ve kâğıdların ve yaptıkları her çeşid tebliğatin dairede alkonulacak örnekleri ve tuttıkları defter ve cild-bendler, kayid ve hesaplarla tanzim ve tasdik veya tebliğ ettikleri veya sakladıkları bütün kâğıdlarda muarraf, şahid, tercüman, ve kendilerinin yazdıkları tasdik ve tebliğ yazıları hiç bir gûna harç ve damga resmine tâbi değildir. (Hükûmetin 28 nci maddesi)

Dairede kalacak kâğıdların harç ve resme tâbi olmadığı

YİRMİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Meslekten çıkarma, istifa veya dairesi lâğvolunmak suretile vazifesinden ayrılan noterlerle ölen noterin mirasçıları veya mümessillerinin huzurile bunlara aid bütün evrak ve emanetler yapılacak bir zabıt varakası üzerine C. müdeiumumilerince teslim alınarak haleflerine ve lâğvi halinde başka bir noter varsa ona devrolunur.

Evrak ve emanetlerin tesellüm ve devri

YİRMİ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterler; dosya defter ve vesikaları yangın, su baskını ve çalınma gibi her nevi ziyâ tehlikelerinden korumakla mükelleftirler. (Hükûmetin 30 ncu maddesi)

Kâğıdların korunması

YİRMİ BEŞİNCİ MADDE — Noterler her ay dairelerine gelen ve çıkan işlerin mahiyet ve adedini ve aldıkları ücret, harç ve sair resimlerin mikdarını gösterir müfredatlı bir cetvel tanzim ederek C. müdeiumumiliklerine gönderirler.

Noterlerin verecekleri cetvel

İkinci bölüm

Tanzim, tasdik ve tebliğ işleri

YİRMİ ALTINCI MADDE — Noterlerin kullanacakları kâğıdların şekilleri nizamname ile tayin olunur. (Hükûmetin 31 nci maddesi).

Noter kâğıdları

YİRMİ YEDİNCİ MADDE — Noter ve vekillerinin, masrafları taraflarından verilmek üzere öz ve soy adı, iş gördüğü yer ve birden çok noter bulunan yerlerde sıra sayısı yazılı Adliye vekâletince yaptırılmış resmî mühürleri bulunur.

Resmî mühürler

YİRMİ SEKİZİNCİ MADDE — Noterlerce yapılan işlerin ve tutulan sicil ve kayidlerin örnekleri ancak imza sehibleriyle diğer alâkalılara ve kanunen onların yerini tutanlara verilebilir.

Alâkalılara örnek vermek

Bunlardan başkalarına verilmesi mahkeme kararına bağlıdır.

YİRMİ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, dairelerindeki kâğıd ve defterleri daireleri dışına çıkaramazlar. Ancak mahkeme veya sorgu hâkimince karar verildiği takdirde bunları kendi veya memurları eli ile götürür veya gönderirler.

Kâğıd ve defterlerin gizliliği ve bunları istemeğe salâhiyetli makamlar

Cümhuriyet müdeiumumilerile Adliye müfettişleri de yukarıki fıkrada yazılı salâhiyeti haizdirler.

Saklı veya kayıtlı olmayan kâğıd örneklerinin verilmesi tarzı

OTUZUNCU MADDE — Aslı noter dairelerinde saklı veya kütüğe geçirilmiş olmayan bir kâğıd veya kayıd örneğinin tasdiki istenildiğinde bu kâğıd ve kayıdlerin örneği aslındaki şekli muhafaza edilmek şartile gösterene imza ettirilir ve noter dairelerinde saklanır. Verilecek örneklere diğer örneğin dairede saklandığı keyfiyeti yazılmakla beraber sahibine verilen asnıla da ayrıca şerh verilerek mühürlenir.

Örnek fotoğraf da olabilir. Ancak aslında bir bozukluk veya fotoğrafta görülmeyen bir şey varsa yerine işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmek lâzımdır.

Getirilen kâğıdın bir kısmının örnek veya tercümeesi istenilirse o kısım aslına işaret edilmekle beraber tasdik şerhinde de gösterilmelidir.

Başka dile çevrilecek örnekler

OTUZ BİRİNCİ MADDE — Bir dile çevrilmeğe lüzum görülen kâğıdları noter çevirir veya emniyetle tercüme edebilecek kimselere çevirtir.

Tebliğat usulü

OTUZ İKİNCİ MADDE — Tebliği istenilen her nevi kâğıd hukuk usulü muhakemeleri kanununda yazılı hükümlere göre muhatabına tevdi edildikten sonra alınacak imzalı ilmühaber veya kabulden çekinme halinde memur tarafından tutulacak zabıt varakası asıl kâğıd ile saklanarak diğer bir sureti altına tebliğ keyfiyeti yazılıb tasdik edilerek alâkahılara verilir.

Noterlerin memuriyet daireleri dışında yaptıracakları tebliğat

OTUZ ÜÇÜNCÜ MADDE — Noterler, memuriyetleri daireleri dışında bulunan kimselere aid tebliğatı o yerin noteri vasıtasile yaptırır, ve yabancı illerde bulunan kimselere yapılacak tebliğ varakalarını C. Müddeiumumileri vasıtasile Adliye vekâletine gönderirler.

Üçüncü bölüm

Noter dairesine gelenlerin ehliyeti ve tarafların rızalarını öğrenme ve alâkahılarla şahid ve muarriflerin dinlenmesi

Tarafların isteğinin öğrenilmesi

OTUZ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noter, iş yaptıracak kimselerin hüviyet ve ehliyetini ve hakiki arzularını etraflıca ve hiç bir noktasını ihmal etmeden öğrenmekle mükelleftir.

İş yaptıracak kimse sağır ve dilsiz ise arzularını yazı ile, okuyub yazmak bilmiyorsa tercüman vasıtasile öğrenir. (Hükûmetin 40 ncı maddesi).

İkrar şahidi

OTUZ BEŞİNCİ MADDE — Noterlerin resen tanzim edecekleri sened ve mukavelelerin en az iki şahid huzurunda yapılması lâzımdır.

Alâkahıların şahid, muarriif ve varsa tercümanlarının öz ve soyadı ve adresleri, senedin tanzim ve tasdik günleri hem rakam ve hem de yazı ile yazıldıktan sonra okunarak alâkahılarla hazır olanlar tarafından imza edilir ve noterlikçe tasdik olunur.

OTUZ ALTINCI MADDE — Noterler; imza, mühür veya kullanılan işaretin tasdikini isteyen iş sahiblerinin gösterdikleri vesikalarla hüviyetleri lâyık veçhile anlaşılmadığı takdirde bir veya bir kaç muarrif isteyebilirler.

Hüviyetlerin tesbiti

Muarrifleri sözlerini kanaat husulüne kâfi görmedikleri takdirde başka muarrif ve sair deliller istemeğe salâhiyetlidirler.

OTUZ YEDİNCİ MADDE — Alâkahlar Türk dili bilmedikleri takdirde noterler tercüman vasıtasile ve şahidler önünde bunların sözlerini dinlerler ve tanzim ve tasdik olunan kâğıda bu hususu yazarlar. Şahidli yapılan işlerde noter ve şahidler, şahidsiz yapılan işlerde noter lisan bilirse tercümana lüzum yoktur. Bu takdirde keyfiyetin tasdik şerhinde gösterilmesi lâzımdır.

Tercümanların dinleme

OTUZ SEKİZİNCİ MADDE — Alâkahlarla şahid ve muarrifler ve tercümanın imza koymak bilmedikleri ve mühür ve hususî işaretleri de olmadığı takdirde sol ellerinin baş parmağı bastırılarak üzerine sahiblerinin öz ve soy adları yazılır ve noter tarafından kâğıda şerh verilerek altı tasdik ve imza olunur. (Hükümetin 44 ncü maddesi).

Tasdik,

OTUZ DOKUZUNCU MADDE — Noterliklerde işlerini gördürecek alâkahların asil veya vekil olarak hazır olmaları, yapacakları akid ve işleri umumî hükümlere göre yapmağa salâhiyetli bulunmaları ve noterlerin memuriyet daireleri içinde ikametgâh sahibi olmaları veya orada sarîh bir adres göstermiş bulunmaları şarttır.

Ehliyet

KIRKINCI MADDE — Şahidlerin reşid ve mümeyyiz olmaları alâkahların hüviyetlerini bilmeleri ve ikiden aşağı olmamaları, kör, dilsiz ve sağır bulunmamaları, alâkahlarla evli, nişanlı veya aralarında nesebden veya sebebden usul ve furuğu yahud üçüncü derece dahil olmak üzere bu dereceye kadar nesebden veya sebebden civar hısımları ve ücretli adamları olmamaları şarttır.

Şahid, muarrif ve tercüman

Muarriflerin, alâkahların hüviyetlerini ve tercümanların da çevireceği lisanı doğru olarak bilmeleri lâzımdır.

KIRK BİRİNCİ MADDE — Vekil, veli, vasi, kayyum, mümessil ve mirasçı sıfatile veya şirket ve cemiyet gibi hükmî şahıs ve mesul şerikler namına mukavele ve sened ve sair kâğıdlar tanzim ve tasdik ettirmek isteyenler sıfat ve salâhiyetlerini ve bu hususu yapmaya izinli olduklarını bildirir vesika göstermekle mükelleftir.

Tarafların ehliyetinin bilinmesi

Vesikanın gösterildiği, kâğıda yazılmakla beraber işe taallük eden kısımlarını ve nereden hangi tarih ve numara ile verilmiş olduğunu gösteren bir örneği pulsuz ve harçsız olarak gerek sahibine verilecek ve gerek dairede saklanacak nüsha ve örnekleri bağlanacaktır.

Şahid, muarrif ve tercüman kabul edilmesi

KIRK İKİNCİ MADDE — Noterler, gerek ikrar şahidi ve gerek muarriflerle tercümanı kabul etmekte ve dinlemekte hiç bir kayid ve şekle bağlı değildirler.

Noterler, icabı halinde sözlerinin doğruluğa aykırı ve kimseyi izrar kaskine müstenid olmadığına dair şahid, muarrif ve tercümana and içirir.

Fotoğrafların yapıştırılması

KIRK ÜÇÜNCÜ MADDE — Ehemmiyetli ve noterin gerekli gördüğü işlerde alâkahıların fotoğrafları kâğıda yapıştırılır ve üzeri mühürlenir.

ÜÇÜNCÜ BAB

Birinci bölüm

Noterlerin vazifeleri

Noterlerin yapacağı işler

KIRK DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterler, memuriyetleri dairesinde bulunan:

A) Hakikî veya hükmi şahısların resmiyet ve vusuk vermeğe mecbur oldukları yahud vermek istedikleri her nevi akid ve iş kâğıdlarını resen tanzim ederek asıllarını saklamak ve örneklerini alâkalılara vermek,

B) Ölüme bağlı tasarruflara aid sened ve mukavelelerle evlenme mukavelelerini tanzim etmek ve kütüğe geçirmek ve veren tarafından tanzim edilmiş vasiyetnameleri saklamak,

C) Tesis senedleri tanzim etmek,

D) Bu kanuna ve nizamnamesine uygun olarak dışarıda yazılıb getirilen kâğıtların imzalarının veya mühür ve işaretlerinin yahud yalnız tarihlerinin tasdiki veya şekil ve halini tesbit ile ikinci bir örneğini saklamak,

E) Hukuk usulü muhakemeleri kanunundaki delillerin tesbiti usulünün tatbiki kabil olmayan yerlerde bir şeyin veya yerin hal ve şeklini ve alâkalı şahısların hüviyetini veya ifadelerini tesbit etmek,

F) Piyango, seçim ve içtimalarda bulunarak zabıt varakaları tanzim etmek,

G) Alâkalılar tarafından istenildiği takdirde dairede saklı olan asıl ve örnek ve kütüklerden ve kendilerinin getirdiği kâğıdlardan tasdikli örnek vermek,

H) Her dilden getirilecek kâğıdları diğer dile çevirmek ve çevirtmek,

I) Teslim olunan menkul ve gayrimenkul malları idare etmek,

J) Teslim olunan emanetleri saklamak,

L) Ticarî senedlerin kabul edilmemesine veya ödenmemesine karşı protesto çekmek ve ihbarname göndermek,

M) Her türlü taahhüdlerin yapılmamasına karşı protesto çekmek,

N) Diğer kanunlarla kendilerine verilen bütün akidleri yapmak ve işleri görmek,

O) Hususî kanunlarında resmî olarak yapılmaları istenip te mercileri gösterilmemiş olan bütün akid ve mukaveleleri tanzim ve tasdik etmek vazifesile mükelleftirler. Noterler, bu maddede yazılı dairelerinde yapılabilecek işleri sahiblerinin vukubulacak müracaat ve talepleri üzerine daireleri dışında da yapabilirler. Yirminci maddenin üçüncü fıkrasına göre noterlere vekâlet edecek memur da daire dışında bu işleri görmek üzere noterler tarafından gönderilebilir.

KIRK BEŞİNCİ MADDE — Noterler, vasiyetçilerin açık veya kapalı olarak yazıp verdikleri vasiyetnameleri saklarlar ve buna dair bir zabıt varakası tutarlar. Gerek bu suretle tevdi edilen vasiyetnameler ve gerek noter tarafından tanzim edilen ölüme bağlı tasarruflar hakkında; vasiyetçinin veya ölüme bağlı tasarruf sahibinin şahsî hallerinde vukubulacak değişikliklerden malûmat verilmek üzere bunların ikametgâhları nüfus dairelerine haber verilir.

*Vasiyetname ya-
pılması*

Noterler ölümün ihbarı veya ölüme ittila halinde salâhiyetli sulh hâkimine verilmek üzere tevdi edilmiş vasiyetnameleri ve dairece tanzim edilmiş ölüme bağlı tasarrufların tasdikli ve pulsuz örneklerini C. Müddeiumumiliğine verirler.

KIRK ALTINCI MADDE — Noterler, hakikî veya hükmî şahıslar tarafından saklanmak veya bir hakka karşılık olmak üzere verilecek para, kâğıd, ve saire emanetleri saklayarak alma ve geri verme şartlarını gösterir yazacakları zabıt varakasını alâkahlara imza ettirerek aslını dosyasında alıkoyarve örneğini makbuz mukabilinde sahibine verirler. Bir örneğini de emanet kimin için verildi ise ona teblig ederler.

*Verilen emanetle-
ri saklama*

Bu mevduat alâkalı isterse münasib bir mahfazaya konularak sahibi ile noter tarafından mühürlendikten sonra millî bir bankada, banka bulunmayan yerlerde demir kasa ve dolab gibi bir yerde saklanır.

Kıymetsiz şeyler de noterce münasib görülecek yerde saklanabilir. (Hükûmetin 52 nci maddesi)

KIRK YEDİNCİ MADDE — Emanetler, sahibinin sağlığında bir mahkeme kararı veya tarafların rıza ve muvafakatı olmadıkça ve ölümü halinde istihkakı isbat eder bir vesika gösterilmedikçe verme şartları dışında hiç kimseye verilemez.

*Emanetleri verme
şekli*

İkinci bölüm

Noter senedlerinin hüküm ve kuvveti

KIRK SEKİZİNCİ MADDE — Noterler tarafından bu kanda yazılı şartlar içinde resen yapılmış olan kâğıd ve mukavele ve senedler sahteliği sabit oluncaya kadar kâğıd katği delil teşkil eder.

*Resen yapılan se-
nedler*

KIRK DOKUZUNCU MADDE — Dışarda yazılıb noterlikçe tasdik edilen kâğıdların gerçeklik ve itibarı yalnız tarih ve

*imzası tasdik edi-
len kâğıdlar*

imzaya munhasır olub tanzim olunan kâğıdların mündericatına şamil olmaz.

Noterlerin resen
tanzim ve tasdik
edemiyeceği akid-
ler

ELLİNCİ MADDE — Kanunun emir veya menettiği hükümlere aykırı olmamak şartile borçlar kanununun akidlerin serbestisi hakkındaki hükümleri caridir.

Yukarıki fıkra hükmüne muhalif olan akidlere aid senedler resen tanzim olunamayacağı gibi hariçte tanzim olunanların tarih ve imzaları da tasdik edilemez.

Tanzim şekli

ELLİ BİRİNCİ MADDE — Bu kanunda yazılı şartlara ve hükümlere göre tanzim ve tasdik olunmayan kâğıdlar resmî sayılmayıb adi sened hükmündedir.

Alâkahıların imzası bulunub da noter tarafından tasdik edilmemiş olan çıkıntılar gerçek sayılmaz.

Tasdikli olan kâğıdlar ve senedlerle bunların kayıdı bulunduğú sicil arasında ayrılık olduğú takdirde alâkahıların imzasını taşıyana itibar olunur.

Tasdik ile tekemmül eden her nevi işlere aid kâğıdlar üzerinde değişiklikler yapılamaz. Bunlar ancak ikinci bir muamele ile değiştirilebilir. (Hükümetin 57 nci maddesi).

DÖRDÜNCÜ BAB

Noter işlerinin murakabesi ve noterlerin mesuliyeti

Birinci bölüm

Murakabe

Teftiş

ELLİ İKİNCİ MADDE — Noter daireleri C. Müddeiumumilerinin daimî murakabesi altında olub en az senede bir dafa teftiş olunur.

Adliye müfettişleri de ayrıca teftiş edebilirler.

Teftişte göz önünde
tutulacak noktalar

ELLİ ÜÇÜNCÜ MADDE — Teftiş başlıca aşağıdaki noktalar göz önünde tutularak yapılır:

A) Kanun mucibince tutulması lâzımgelen defterlerin kanun tarifi dairesinde tutulub tutulmadığı,

B) Alınan harç, ücret ve resimlerin kanuna uygun olub olmadığı ve mukabilinde pul yapıştirilub yapıştirilmediğı,

C) Defter ve dosyaların yıl üzerine tasnif edilerek emniyet altında muntazam bir surette bulundurulub bulundurulmadığı,

D) Nizamnamede yazılı hususların yapılıp yapılmadığı.

Teftiş raporları

Teftiş raporları

ELLİ DÖRDÜNCÜ MADDE — C. Müddeiumumilerinin raporları Adliye vekâletine gönderilir. (Hükümetin 60 nci maddesi).

Raporlarda adların yazılması

ELLİ BEŞİNCİ MADDE — Teftiş ve tahkik raporlarında, tahkik sebeble alınacak örneklerde bir muamelenin usul ve ka-

nuna muhalefeti beyan edilirken, mübrem bir lüzum olmadıkça alâkahların isimleri zikredilmez.

İkinci bölüm

Inzibatî cezalar

ELLİ ALTINCI MADDE — Noterlerin yolsuz işlerinden dolayı alâkahlar Adliye vekâletine, C. Müddeiumumilerine ve Adliye müfettişlerine yazı ile şikâyet edebilirler.

Noterlerden şikâyet yılı

Adliye vekâleti şikâyet üzerine tahkikat yapılmasını C. Müddeiumumilerine veya Adliye müfettişlerine veya tensib edeceği bir zata emreder.

C. Müddeiumumilri vaki şikâyet üzerine tahkikat icrasile adlî tahkikatı istilzam eden hallerde doğrudan doğruya tahkikata geçerek Adliye vekâletine malûmat verirler.

Adliye müfettişleri, tahkikat neticesinde takibi müstelzim bir hal gördükleri halde evrakı C. Müddeiumumilerine tevdi ile beraber keyfiyeti vekâlete bildirirler.

ELLİ YEDİNCİ MADDE — Haklarında tahkikat yapılan noterler Adliye vekilliği tarafından lüzum görüldüğü takdirde tahkikat neticesine kadar işten el çektirilir.

İşten el çektirme

ELLİ SEKİZİNCİ MADDE — Cezaî takibat, bu fasılda yazılı inzibatî muamelelerin tatbik ve icrasına mâni teşkil etmez.

Cezaî takibatın inzibatî muameleye mâni olmayacağı

ELLİ DOKUZUNCU MADDE — Vazifesini yapmakta kusuru görülen veya noterlik vakar ve haysiyetini bozan veya umumun güven ve itimadını kaybeden noterler bu hareketlerinin derece ve ehemmiyetlerine göre aşağıdaki inzibatî cezalarla cezalandırılırlar.

Inzibatî cezalar

- A) İhtar,
- B) Tevbih,
- C) Bir seneyi geçmemek üzere muvakkat meslekten çıkarma,
- D) Meslekten çıkarma.

ALTMİŞİNCİ MADDE — Yukarıki maddede yazılı cezalar Adliye vekilliğince verilir. Ancak; bunlardan ihtar ve tevbih cezaları katği olup aleyhine hiç bir mercide itiraz edilemez.

Cezayı verecek makam

Üçüncü bölüm

Noterlerin yapmaları memnu olan haller ve malî mesuliyet

ALTMİŞ BİRİNCİ MADDE — Noterler vazifelerinde kanun ve nizamlar hükümlerine ve umumî adabe aykırı işler yapamazlar. (Hükûmetin 66 ncı maddesi).

Kanuna aykırı işler yapılamaması

ALTMİŞ İKİNCİ MADDE — Noterler, kanunun emrettiği haller dışında birinin işini başkasına söyleyemezler ve dairelerinde yapılmış olan işlerle kayidler hakkında kimseye ifşaatta bulunamazlar.

İşlerin dışarı verilmemesi

Noterin işlerini yapamayacağı kim-seler

ALTMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Noterlerin kendilerinin ve doğrudan doğruya veya dolayısıyla alâkalı usul ve furu ve kardeş ve karı ve koca ve ücretli adamlarının menfaatli oldukları kâğıdları tanzim ve tasdik edemezler. Bu derecedeki akrabalarını ve adamlarını muarrif ve vukuf ehli ve şahid olarak kabul edemezler.

Noterlerin yukarıda yazılı akraba ve ücretli adamlarına aid akid ve mukaveleler, varsa diğer bir noter yoksa Hukuk mahkemesi reis veya hâkiminin tensib edeceği Adliye memurlarından biri tarafından tanzim ve tasdik olunur.

Noterlerin huku-kî mesuliyeti

ALTMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — İşlenen yolsuzluklar istihdam ettiği memurlar tarafından yapılmış olsa bile noterlerin işlerinin yapılmamasından veya hatalı ve eksik yapılmasından dolayı zarar gören alâkalılara karşı malî mesuliyetleri vardır.

Cezalar

ALTMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Noterler doğrudan doğruya alâkalı oldukları usul ve furu, karı ve koca ve kardeş ve ücretli adamlarının menfaatli buldukları kâğıdları tanzim ve tasdik ve bunları muarrif ve vukuf ehli ve şahid olarak kabul ettikleri ve borsa oyunu ve sarraflıkla ve ticaret işleriyle uğraştıkları takdirde yirmi liradan iki yüz liraya kadar ağır para cezasile cezalandırılırlar.

Bu maddede yazılı cezalar Asliye mahkemesi kararile verilir.

BEŞİNCİ BAB

Noter yanında çalışanlar

Noter memurları

ALTMİŞ ALTINCI MADDE — Noterler, dairelerindeki işlerin çokluğu ve ehemmiyeti nisbetinde çabuk ve düzgün iş yapabilecek miktarda kâtib ve müstahdem çalıştırırlar.

Memur olabilecekler

ALTMİŞ YEDİNCİ MADDE — Noter dairesinde memur olabilmek için Türk olmak, 18 yaşını bitirmiş bulunmak ve memurlar kanunundaki şartları haiz bulunmak lâzımdır.

Tebliğ memurile odacının 18 yaşını bitirmiş Türk olması tebliğ memurunun tebliğ işlerini yapabilecek kadar malûmat ve ehliyeti bulunması şarttır.

Hâkimlikten Adliye memurluklarından ve avukatlıktan cezaî veya inzibatî bir kararla çıkarılmış olanlar noter dairelerinde istihdam edilemezler.

Tercümeihal dosyası

ALTMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Noter, yanında çalışan kimselerin hal tercümelerini bir deftere kayid ve vesikaları ayrı ayrı dosyalarda saklar.

Memurların seçilmesi

ALTMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, memurlarile müstahdemlerini kendileri seçerler. (Hükûmetin 74 ncü madesi).

Memurlara verilecek ikramiye

YETMİŞİNCİ MADDE — Noter dairesinde iyi surette çalışmış olan kâtiblere kendilerine isnad olunamayan hastalık ve sair

sebeplerden dolayı vazifelerinden çıkarılmaları halinde, sekiz yıldan on beş yıla kadar hizmeti olanlara son aldıkları aylık ücretin üç misli, on beş yıldan yirmi yıla kadar hizmeti olanlara dört misli ve yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hizmeti olanlara altı misli ve yirmi beş yıl ve daha fazla hizmeti olanlara da bir senelik ücretlerinin tutarı ikramiye olarak verilir. Bu hüküm noter kâtiblerinin ölümü halinde de caridir.

Bu madde hükmünü tatbikinden doğan ihtilâflar o yerin Hukuk mahkemesi tarafından hal ve faslolunur.

ALTINCI BAB

Noterin ücreti

YETMİŞ BİRİNCİ MADDE — Noterler gördükleri vazifeye karşılık olarak aşağıda yazılı ücretleri alırlar:

I - Kullandıkları adli harç pullarından dörtte bir,

II - Resen tanzim veya tercüme edilen sened ve mukavele ve kâğıdların her birinden yazı ücreti olarak kırk kuruş,

III - Noter dairelerinde yazdırılan kâğıd, sened ve mukavelelerin ve noter tarafından verilen örneklerin yazıldığı kâğıdların beherinden yazı ücreti olarak yirmi kuruş,

IV - Bir dilden diğer dile çevrilen veya çevriltirilen kâğıdlardan işin mahiyetine göre beher sayfası için çevirme ücreti olarak en aşağı yüz, en yukarı beş yüz kuruş.

YETMİŞ İKİNCİ MADDE — Noterler Hazineden aldıkları harç pulları için yüzde on beş ve damga pullarile kıymetli kâğıdlar içinde hususî kanun ve usullerle muayyen miktarda beyiye alınır.

Noterlerin ücreti

Beyiye

YETMİŞ ÜÇÜNCÜ MADDE — Dairesi dışında iş yapmak veya mahkeme veya dairelerde kâğıd ve defter göstermek için yerinden uzaklaşan noterlerle yol masrafından başka dört yüz kuruş munzam bir ücret verilir. ve tatil günlerinde yapılacak işler için yol masrafından başka beş yüz kuruş ücret verilir. Muamele bir saatten fazla devam ettiği takdirde beher saat ve küsuru için birer lira zammolunur. Bankaya götürülecek emanetler için yüz kuruş ücret alınır.

Yol masrafı

Noterler tarafından gönderilecek 44 ncü maddenin son fıkrasında yazılı vekiller yukarıki fıkrada gösterilen ücretlerin yarısını alırlar.

YETMİŞ DÖRDÜNCÜ MADDE — Noterlerin vazifelerini görmek için ihtiyar edecekleri kira vesaire gibi bütün masraflar kendilerine aiddir.

Masraflar

YETMİŞ BEŞİNCİ MADDE — Yapılacak tebliğ ve ihtarlardan alınması icab eden tebliğ ücretleri noterlerin bağlı buldukları Adliye encümenleri tarafından her yıl başlangıcında nakil vasıtaları ücretleri göz önünde bulundurularak tayin olunur. (Hükûmetin 80 nci maddesi).

Tebliğ ücretleri

İdare olunacak mallardan alınacak ücret

YETMİŞ ALTINCI MADDE — Noterlere teslim olunan menkul ve gayrimenkul malların idaresi mukabilinde verilecek noter ücretleri, bu malların teslim şartlarını gösterir tanzim olunacak mukavelede tayin olunur.

Bir yerde bulunanlara yapılacak tebliğat ücretleri

YETMİŞ YEDİNCİ MADDE — Kendilerine tebliğat yapılacak kimseler bir mahalde oturuyorlarsa bunlara yapılacak tebliğattan ayrı ayrı ücret alınmayıp hepsi için yalnız bir ücret alınır.

Tebliğat yapılacak kimselerin oturdukları mahaller aynı istikamette ise bu mahaller arasındaki mesafenin ücreti tebliğ ücretine zammolunur.

Muhabere masrafları

YETMİŞ SEKİZİNCİ MADDE — Her türlü vasıtalarla yapılacak muhabere ücretleri, iş sahiblerine aittir.

Harç ve ücretin kâğıdlara yazılması ve makbuz verilmesi

YETMİŞ DOKUZUNCU MADDE — Noterler, her nevi harç ve ücretin bütün müfredatını resen tanzim veya alâkalıların imzalarını tasdik ettikleri veyahud tercüme ve tebliğ edecekleri kâğıdlara yazmakla beraber ayrıca bedava makbuz verirler ve birer kopyalarını dairede saklarlar.

Masrafların taksimi

SEKSENİNCİ MADDE — Aralarında ayrıca bir mukavele bulunmadığı takdirde ücretler taraflara yarı yarıya ve taraflar ikiden ziyade ise sayılarına göre müsavi olarak taksim olunur.

YEDİNCİ BAB

Noterlerin mezuniyeti

Senelik izin

SEKSEN BİRİNCİ MADDE — Her noterin senede bir ay mezuniyet hakkı vardır. Azimet ve avdet müddeti dahil değildir.

Mecburî sebepler ve makbul mazeretlere müstenid olmak şartıyla noterin bağlı olduğu mahkeme reisi veya hâkim tarafından sekiz güne kadar izin verilebilir.

Bu mezuniyet senede iki defadan fazla verilmiş ise fazlası senelik mezuniyete mahsub olunur.

Hastalık halinde verilecek izin

SEKSEN İKİNCİ MADDE — Hasta noterlere resmî hekimlerden rapor almak şartıyla hizmet müddetlerine göre aşağıdaki dereceler üzerine mezuniyet verilir.

A) Hizmet müddetleri beş seneden aşağı olan noterlere üç aya kadar mezuniyet verilir. Bu müddet zarfında iyileşmedikleri hekim raporu ile sabit olduğu takdirde bu mezuniyetleri üç ay daha temdid olunur.

B) Hizmet müddeti on seneye kadar olan noterlere altı aya kadar mezuniyet verilir. İcabında altı ay daha temdid olunur.

C) Hizmet müddeti on sene ve daha ziyade olan noterlere bir seneye kadar mezuniyet verilir. Lüzumu halinde mezuniyetleri bir sene daha uzatılır.

Hastalıkları yukarıda gösterilen müddetlerden ziyade devam eden noterlerin vazifelerine nihayet verilir.

SEKİZİNCİ BAB

Noter yardım sandığı

SEKSEN ÜÇÜNCÜ MADDE — Öten noterlerin mirascılarına veya yaş tahdidi veya malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanlara yardımda bulunmak üzere Ankarada bir Yardım sandığı kurulur.

Sandığın buluncacı yer ve yardım görececek noterler

SEKSEN DÖRDÜNCÜ MADDE — Sandığın sermayesini aşağıda yazılı gelirler teşkil eder.

Sandığın sermayesini teşkil edecek gelirler

I - Devlet veya Devlete mensub müesseseler tahvilleri alınmak veya bankaya faizle yatırılmak suretile işletilecek olan teminat akçelerinin gelirleri,

II - Her hangi bir suretle noterlere tevdi olunan paraların bankalarca verilecek faizleri,

III - Açılan noterliklerin vekille idare edildiği müddet zarfındaki safi gelirlerinin vekile verilen miktardan artan kısmı,

IV - Noterlik vazifesini müstakil olarak yapan noterlerin aşağıda yazılı nisbetler dairesinde aylık gayrisafî gelirlerinden alınacak paralar.

Aylık gayrisafî gelirleri:

A) İki yüz liraya kadar olanlardan 50 liradan yukarısı için yüzde iki,

B) İki yüz liradan fazla olanlardan 50 liradan 200 liraya kadar yüzde iki ve fazlası için yüzde üç,

C) 500 liradan fazla olanlardan (B) bendinde yazılı miktardan fazlası için yüzde altı.

Aylık geliri 50 liraya kadar olanlardan bir şey alınmaz.

SEKSEN BEŞİNCİ MADDE — Her sene mayıs sonunda sandığın tahakkuk eden para yekûnu mevcut noterlerin hizmet seneleri yekûnuna taksim edilerek harici kısmet her noterin ayrı ayrı hizmet senesile çogaltılır. Bu suretle elde edilen hâsılı zarp o sene içinde ölen noterlerin mirasçılara veya yaş tahdidi yahud malûliyet suretile vazifelerinden ayrılanlara defaten verilir. Hizmet müddetinin hesabında bir senenin küsuru hesaba katılmaz.

Yapılacak yardım nisbeti

SEKSEN ALTINCI MADDE — Noterler, yardım sandığına aid hisseyi her ay muntazam sandığa gönderirler. Sandığa aid üç aylık hisseyi göndermeyenlerden yüzde yirmi zam ile alınır. Tekerrürü halinde meslekten çıkarılır.

Taahhüdlerini yerine getirmeyenler

SEKSEN YEDİNCİ MADDE — Meslekten malûliyet veya yaş tahdidinden gayri sebeplerle ayrılan noterlere yardım sandığı için tevdi ettikleri paralar geri verilmez. (Hükûmetin 91 nci maddesi).

Vazifeden ayrılan noterler

SEKSEN SEKİZİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbiki ve noter yardım sandığının teşkil ve idaresi için nizamname yapılır.

Nizamname

Muvakkat maddeler

*Noter muavinleri-
nin vaziyeti*

MUVAKKAT MADDE A — Kanunun yürütülmeğe başladığı günde noter muavini olarak çalışmakta olanlar yerlerinde noterlik kuruluncaya kadar (noter vekili) adile vazifelerini yaparlar. (Hükümetin 93 ncu maddesi).

Tasfiye

B - Bu kanunun hükümlerini yürümeğe başlandığı tarihten itibaren altı ay içinde, Adliye vekilligince sicilleri itibarile noterlikte kalmaları caiz görülmeyen veya ehliyetsizlikleri sebebiyle kendilerinden istifade edilmeyen noter ve noter muavinleri noterlikten çıkarılır.

Tanınmış haklar

C - Noter dairelerinde çalışan kâtiblerin bu kanunun meriyetinden evvelki hizmetleri 70 nci maddenin hükümlerine tâbidir.

D - Bu kanunun neşrinden evvel Noter dairelerinde müstahdem olan memurlara 67 nci maddenin birinci fıkrasındaki kaydın şümulü yoktur.

E) Bu kanunun tatbikında Medresetülkuzat ve Nüvab mektebi mezunları Hukuk fakültesi mezunu sayılırlar.

*Kaldırılan kanun-
lar*

SEKSEN DOKUZUNCU MADDE — 15 teşrinievvel 329 tarihli Kâtibi adil kanunu muvakkati ve bu kanuna aid 329 tarihli irade, 22 nisan 340 tarih ve 509 numaralı Kâtibi adil kanununun bazı maddelerini tadil eden kanun 28 mayıs 928 tarih ve 1337 numaralı harçların tezyidine dair kanun, 2 mart 929 tarih ve 1402 numaralı Kâtibi adil kanununun ve muaddel bazı maddelerinin tadili hakkındaki kanun; 10 mart 930 ve 1568 numaralı kanunun (9) ncu maddesinin tadiline dair kanunlar ilga edilmiştir.

Kanunun meriyeti

DOKSANINCI MADDE — Bu kanun 1 eylül 1938 tarihinden itibaren meridir.

*Kanunu yürüte-
cekler*

DOKSAN BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri heyeti memurdur.